

סֵפֶר הַזוֹהַר

מִתְתַנָּא הָאֱלוֹקִי
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

סֵפֶר זוֹהַר תוֹרָה

הוא לקוט גדול ונפלא מכל ספרי הזוהר,
כל המאמרים השייכים לכל פרשה ופרשה עם לשון הקודש,
בקה יוכל כל אחד ללמוד הפרשה ולהבין הפסוקים עם מדרשי הזוהר,
בפרט בשבת קודש שהוא זמן המיוחד ללמוד הזוהר הקדוש,
ובזמן קצר כ-7 דקות ביום ילמד הפרשה עם מתיקות הזוהר,
"ספר הזוהר אפילו בקריאה לבד יש בו כוח לעשות נסים" (הנהגות הרמ"ז דף קעה:)

פְּרִשְׁת גַּצְבִּים

"דף היומי"

מִסְדָּר וּמְחוּלַק כְּפִי יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ

בְּסִפְרָא דָא יִפְקֹן מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי

מוֹפְזֵי לְלֵא מְטוֹרוֹת רֹחַ כָּלִל - לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמֵי

יְצֵא לְאוֹר ע"י מַפְעֵל הַזוֹהַר הַעוֹלָמִי, עִיה"ק בֵּית שְׁמֵשׁ תוֹבֵב"א
חוֹדֵשׁ סִיוָן שְׁנַת תשע"ד לפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
 האדמו"ר מהאלמין
 חיבר למעלה מאלף ספרים
 על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
 רחוב בר יהודה 50
 בת ים יצ"ו ארץ ישראל
 טל: 0527651911

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

מכתב בעל הסולם:

יודעת נאלמנה, שעצמך לא
 היה לזמן האר"י ז"ל עז
 היום הזה, לי שביין את
 שטת האר"י ז"ל, על שורשו
 וכי והנה ברצון העליון
 יתי, צייתי לעיבור נשמת האר"י ז"ל, לא לפני העשי
 הטובים, אלא ברצון עליון, שנשגב גם לפני ע"מי,
 אלה נחמתי אני אצלמה נפלאה זו, שלא בכה
 בה אצב לעת פטירתו עז היום, ולא אובא אהאריק
 בענין זה לפני שאין צרכי בזה אצבר בנפלאות".
 (מרן בעל "הסולם" זי"ע במכתב משנת תרפ"ו)

תוכן הענינים

עליו מיתה, למה ברא אותו?..... יב
 אין רשות לאדם לגלות דברים נסתרים שלא נמסרו
 להתגלות..... יג
 בימיו של רבי שמעון היה אדם אומר לחבירו, פתח פיך
 ויאירו דבריך..... יג
 פתחו לי שערי צדק אבא במ אודה יה, ואותו טוב הגנוז יענה
 להם, פתחו לו בשער הזה שנקרא אבהה, או בשער הזה
 שהוא תשובה, כל צדיק יכנס כפי המדרגה שלו..... יג
 אמר רבי יוסי עתיד הקב"ה להתגלות בירושלים של מטה,
 ולטהר אותה מטינופי האומות..... יד
 לולי כל אותן הטובות אשר מצפים ורואים שנכתבות בתורה,
 לא היו יכולים לעמוד ולסבול הגלות..... יד
 אין עם אשר מבזים לישראל בגלוי ומרקקים בפניהם של
 ישראל כמו בני אדום..... טו
 שנכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ורואים כל אותן
 הנחמות, שמחים בלבם לסבול כל מה שיבוא עליהם, ולולי
 זאת לא היו יכולים לסבול..... טו
 כך ישראל כיון שטעמו הטעם של גלות, אם יחזרו בתשובה
 יהיה נחשב עליהם כאילו עברו עליהם כל אותן הדברים
 הכתובים בתורה..... טו
 למדנו, שאין דבר בעולם עומד בפני תשובה, ואת כלם מקבל
 הקב"ה בודאי..... טז
 ומי הם בעלי מומין, אלה הם הרשעים, הם צריכים רפואה,
 ורחמי הקב"ה עליהם שלא יהיו נדחים ממנו, והוא לא
 יסתלק מהם, שיוכלו לשוב אליו..... יז
 אמר הקב"ה אני צריך להחזיק בידו להנהיגו, זה שכתוב
 דרכו ראיתי, שהוא הולך בחשך, רוצה אני לתת לו רפואה,
 זה שכתוב וארפאהו, הקב"ה מכניס בלבו הרהור דרכי
 התשובה ורפואה לנשמתו..... יז
 מן י"ג שנים ולהלאה, פוקד עמו שני מלאכים שומרים
 שישמרו אותו, אחד מימינו ואחד משמאלו..... יז
 זכאים הם הצדיקים שהם מחזקים הקיום שלמעלה, וזכאים
 הם בעלי תשובה שמחזירים הכל למקומו..... יח
 ואז מחשבה היא יורדת מלפני הקב"ה ומשברת כל חומות
 הקשים אשר בשערים של מדורי גיהנם..... יט
 זכאים הם ישראל, שבכל מקום שגלו גלתה השכינה
 עמם..... יט
 על אותה שעה כתוב ושב ה' אלהיך את שבותך..... יט
 מראש שניר וחרמון, שהם עתידים לקבל תורתנו מהר חרמון,
 ובעבור זה אגין עליהם בגלותם..... יט
 הם תובעים אותי עבור השכינה, מה עשיתי מן השכינה
 שלי..... כ
 בשבילכם מתעכבים, ואם אתם רוצים בזה מפני מה אתם
 מעכבים, שובו, היו חוזרים בתשובה..... כא

כאשר ישראל עושים מעשים לא טובים, כביכול מתישים
 כחו של הקב"ה, וכאשר עושים מעשים טובים נותנים תוקף
 ועוז להקב"ה..... ה
 מכאן למדנו שישב הארץ לצדדים אחרים, חוץ ארץ ישראל
 בלבדה..... ה
 נעקד יצחק על גבי המזבח ולא נשתלם ממנו קרבן, ולא
 נעשה בו דין, ותבע זה הדין מן הקב"ה כמו שתבע דינו של
 יוסף לאחר כמה דורות..... ו
 ביום הזה נצבים שני צדדים כנגד בני העולם, כל אותן
 הבאים לפני הקב"ה בתשובה וכמעשים טובים זוכים הם
 להיות נכתבים אצל אותו הצד שהוא חיים..... ו
 אם יקים זכאי אחד בעולם שיכריע עליהם, כלם קיימים
 ונכתבים לחיים..... ו
 זה היום יום טוב של ראש השנה היה, שנפקדו בו עקרות
 העולם, ונפקדו בו בני העולם..... ז
 כמה צריכים האנשים ללכת בדרכי הקב"ה ולשמור מצות
 התורה, שבביל שיזכו בה לעולם הבא ושינצלו מכל
 מקטריגים למעלה ולמטה..... ז
 מלבד אותן צדיקי אמת היודעים סודות התורה, והולכים
 בדרך החכמה להבין אותן דברים הנסתרים של התורה... ח
 נחלו ישראל ירושת עולם עשרת הדברות, שבהם תליות כל
 המצות וכל הזכיות וכל ירושת נחלה, שהם חלק הטוב של
 ישראל..... ח
 בוא וראה בשעה שברא הקב"ה את העולם לא נברא אלא
 על ברית, כמו שכתוב בראשית ברא אלהים וגו', בראשית
 בריית א"ש..... ט
 כל פעולותיו של הקב"ה בקיום הם, ועמדו לפניו עד שירדו
 לעולם, כדמיון זה כתוב כי את אשר ישנו פה עמנו עמד
 היום..... ט
 מראות אחרים ומדרגות עליונות היו רואים ומסתכלים עין
 בעין, והיו משתוקקים להסתכל ולראות בכבוד רבונם,
 ולפיכך היו רואים כבוד העליון בלבד..... י
 זאת הנשמה שעומדת בעולם הזה, כך עומדת לפני הקב"ה,
 ומשביע אותה הקב"ה שתשמור מצות התורה ולא תעבור על
 החקים שלה..... י
 בספרו של אדם הראשון נמצא שכל הרוחות הקדושים
 שלמעלה עושים שליחות..... י
 בספרו של אדם הראשון נמצא שכל הרוחות הקדושים
 שלמעלה עושים שליחות..... יא
 הדור של סדום ועמורה לא יקמו ליום הדין..... יא
 באתי להודיע שירושלים קרוב היא ליחרב, וגם כל אותן ערי
 החכמים, לפי שירושלים דין היא ועל הדין קיימת ועל פי
 הדין תחרב..... יא
 כיון שידע הקב"ה שעתיד האדם לחטוא לפניו ולגזור

על השמאל, ושניהם מזדוגים לשמור לו לאדם בכל דרכיו
 מה שהוא עושה ..... כז
 כשבא האיש להטהר ולהתיגע במצות התורה, יצר טוב הוא
 שנוגד עמו כבר הוא נתגבר על יצר הרע ההוא, ועושה שלום
 עמו ונהפך לו לעבד ..... כח
 ואלה צדיקי אמת שאוהבים כן להקב"ה מתקיים העולם
 בעבורם, והם מושלים על כל גזרות קשות שלמעלה
 ושלמטה ..... כח
 אפילו גם שליח נקרא לפעמים בשם המלך ..... כט
 נושא עיניו ורואה שנים שבאים אליו, והם כותבים לפניו כל
 מה שעשה בעולם הזה וכל מה שהוציא מן הפה, ונותן
 חשבון על הכל והם כותבים לפניו ..... כט
 שלשה דיינים הממונים על דין הקבר, ושלשה שרביטים של
 אש בידיהם, ודנים הרוח עם הגוף ביחד, וי על דין ההוא, וי
 על מעשיו ..... ל
 ואין מועיל לו אלא אם הקדים הרפואה של תשובה טרם
 הגיעה שעה ההיא ..... ל
 אז השכינה קיימת עליו ומיד פורח מן הגוף, אשרי חלקו מי
 שנדבק בה ..... לא
 השכינה אינה מתישבת בארץ אלא בתורה, ואינה מתישבת
 למעלה אלא בתורה ..... לא
 כאשר ישראל שוכנים בארץ הקדושה זכאים הם, זכאים
 תמיד בכל ..... לא

אמר המלך זמן גלות הזה אין הוא כשאר זמני הגלות שהיא
 תבא לפני, אלא אני אלך עם כל בני היכלי ואבקש
 אותה ..... כא
 אז יפתח להם פתח של אור דק וקטן, ואחר כך פתח אחר
 שהוא גודל ממנו, עד שהקב"ה יפתח להם שערים העליונים
 הפתוחים לארבע רוחות העולם ..... כב
 וטרם שברא הקב"ה את העולם ברא תשובה ..... כג
 ואותו עומק שבעומק נקרא תשובה, ומי שרוצה לשוב
 ולהטהר מעונותיו, בעומק הוא נצרך לו לקרות
 להקב"ה ..... כג
 אינו צריך לפרט כי אם אותן שהן בזכרונו, ואם ישם
 מחשבתו בהן לפרוט אותן נמשכות אחריהן כל שאר
 העבירות ..... כד
 צריך האדם לבדוק בחטאיו כל יום ויום ..... כה
 נודע בשערים בעלה, זה הקב"ה שהוא נודע ומושג לכל
 אחד כפי מה שמשער בלבו ..... כה
 אין ביכולת האיש להמשיך רוח שלמעלה, למטה ולהתקרב
 אליו, אלא ביראה ..... כו
 אין ביכולת האיש להמשיך רוח שלמעלה למטה ולהתקרב
 אליו אלא ביראה ..... כו
 בזמן שהאיש הולך לימין, שמירת הקב"ה תמיד אצלו, ואין
 ביכולת צד הדין הרע לשלוט עליו ..... כז
 כשבא האדם לטהר, יצר הרע הוא נכנע לפניו ושולט הימין

סֵפֶר זוהר השֶׁבֶת – לְאַבוֹת וּבְנֵים, זְקֵנִים עִם נְעָרִים
 עִם לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ – מְנוקָד מְפַסֵּק וּמוֹחֵלֵק לְקַטְעִים
 מְסֻדָּר עַל הַפְּרָשִׁיּוֹת

פרשת נצבים

זוהר חלק ג' פרשת בא (דף ל"ב):

כאשר ישראל עושים מעשים לא טובים, כביכול מתישים כחו של הקב"ה, וכאשר עושים מעשים טובים נותנים תוקף ועוז להקב"ה

אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם, רבי אלעזר פתח (איוב א') ויהי היום ויבאו בני האלהים להתיצב על ה', ויבא גם השטן בתוכם. ויהי היום, זה ראש השנה, שהקב"ה עומד לדון העולם, כדמיון זה (מלכים ב' ד') ויהי היום ויבא שמה, יום ההוא יום טוב של ראש השנה היה, ויבאו בני האלהים, אלו השרים הממונים הנשלחים בעולם להשגיח במעשה האנשים, להתיצב על ה', כמו שכתוב (מלכים א' כ"ב) וכל צבא השמים עומדים עליו מימינו ומשמאלו, אבל להתיצב על ה'. במקרא הזה נמצאה אהבת הקב"ה אל ישראל, לפי שאלה השלוחים שהם ממונים להשגיח על מעשי האנשים הולכים ומשוטטים ונוטלים כל אותן המעשים, וביום שהוכן המשפט לעמוד ולדון את העולם, נעשו מקטרוגים ללמד חוב על האנשים, ובוא וראה שכל אומות העולם אין עומדים להשגיח במעשיהם אלא בישראל בלבדם, לפי שאלו הם בנים להקב"ה, וכאשר אין נמצאים מעשיהם של ישראל כראוי, כביכול אותן הממונים השלוחים כשמבקשים להתיצב על אותן המעשים של ישראל, על ה' ודאי נצבים, שהרי כאשר ישראל עושים מעשים לא טובים, כביכול מתישים כחו של הקב"ה, וכאשר עושים מעשים טובים נותנים תוקף ועוז להקב"ה, ועל זה כתוב תנו עוז לאלהים, במה, במעשים טובים, ועל כן ביום ההוא כל השרים הממונים נאספים על ה', על ה' ודאי, שהרי כיון שעל ישראל נאספים עליו נאספים, ויבא גם השטן בתוכם, גם לרבות עליהם, שכולם באים להיות מקטרוגים על ישראל, וזה נתוסף עליהם, לפי שהוא המלשין הגדול מכולם, קטיגור גדול מכולם, וכיון שרואה הקב"ה שכולם באים לקטרג, מיד ויאמר ה' אל השטן מאין תבוא, וכי לא היה יודע הקב"ה מאין הוא בא, אלא כדי להביא מעשה לרצונו^[א].

זוהר חלק ג' פרשת בא (דף ל"ג)

מכאן למדנו שישוב הארץ לצדדים אחרים, חוץ ארץ ישראל בלבדה ויאמר ה' אל השטן וגו', ויען השטן את ה' ויאמר משוט בארץ, מכאן למדנו שישוב הארץ נמסר לצדדים אחרים, חוץ ארץ ישראל בלבדה^[ב], וכיון שאמר משוט בארץ, השגיח

^[א] זיו הזוהר
^[ב] א. פירוש בלבלו במעשה דאיוב טרם יתחיל לקטרג על ישראל. ב. סתם ארץ היינו ארץ

הקב"ה שרוצה להיות מלשין על ישראל, מיד ויאמר ה' אל השטן השמת לבך על עבדי איוב כי אין כמוהו בארץ, הקב"ה ראה לפי שעה ליתן לו חלק במה שיעסוק ויפרוש עצמו מישראל, וזה נתבאר, משל לרועה שרצה להעביר צאנו בנהר אחד וכו'^[1], מיד נתעסק בו שטן ההוא ולא קטרג על ישראל, ויען השטן את ה' ויאמר, החנם ירא איוב אלהים, אין להתפלא על עבד שאדונו עושה לו כל צרכו, והוא ירא ממנו, הסר השגחתך ממנו ותראה אם יירא מפניך או לא.

נעקד יצחק על גבי המזבח ולא נשתלם ממנו קרבן, ולא נעשה בו דין, ותבע זה הדין מן הקב"ה כמו שתבע דינו של יוסף לאחר כמה דורות

בוא וראה בעת הקטרוג כאשר ניתן חלק אחד לצד המקטרג להתעסק בו, נפרד על ידי זה אחר כך מהכל, כדמיון זה השעיר בראש חודש, והשעיר ביום הכפורים, כדי שיתעסק בזה ויניח להם לישראל במלכם, וכאן הגיע הזמן שיקח השטן חלק זה מכל זרע אברהם באופן אחר, כמו שכתוב, הנה ילדה מלכה גם היא בנים וגו', את עוץ בכורו וגו'^[2], ובוא וראה בשעה שאמר משוט בארץ, תבע ממנו לעשות דין לישראל, שהרי טענה של דין היה לו על אברהם לתבוע מהקב"ה, לפי שלא נעשה הדין ביצחק כאשר נקרב על גבי המזבח, שהרי לא היה לו להחליף הקרבן שהכין על המזבח באחר, כמו שכתוב לא יחליפנו, וכאן נעקד יצחק על גבי המזבח ולא נשתלם ממנו קרבן, ולא נעשה בו דין, ותבע זה הדין מן הקב"ה כמו שתבע דינו של יוסף לאחר כמה דורות^[3], וכל מה שתבע בדרך דין תבע, ומן הזמן ההוא שניצל יצחק ונחלף קרבנו, הכין לו הקב"ה לאותו המקטרג את איוב לחלקו, כמו שכתוב הנה ילדה מלכה גם היא בנים וגו' את עוץ בכורו.

זוהר חלק ג' פרשת בא (דף ל"ג):

ביום הזה נצבים שני צדדים כנגד בני העולם, כל אותן הבאים לפני הקב"ה בתשובה וכמעשים טובים זוכים הם להיות נכתבים אצל אותו הצד שהוא חיים (א) רבי אבא אמר ויהי היום ויבאו בני האלהים להתיצב על ה', [דא הוא יומא דראש השנה] כמה דאתמר, ביום הזה נצבים שני צדדים כנגד בני העולם, כל אותן הבאים לפני הקב"ה בתשובה וכמעשים טובים זוכים הם להיות נכתבים אצל אותו הצד שהוא חיים, המוציא תוצאות חיים.

אם יקים זכאי אחד בעולם שיכריע עליהם, כלם קיימים ונכתבים לחיים ומי שהוא מצדו נכתב לחיים, וכל אותן הבאים במעשים רעים, הם נכתבים לאותו צד האחר שהוא מיתה ונקרא מות, ובו שורה מיתה, וביום ההוא נצבים אלה שני הצדדים חיים

זיו הזוהר

גלגול אמתלאי בת כרנבו אימו של אברהם אבינו ע"ה - אשת תרח, ומפני שתרח בא על אשתו נידה, חזרה בגלגול בדינה אותיות נידה - לתקן עתה, (כתבי האר"ל, ושם האריך לבאר את הסוד איך שחשב הסיימ להפיל את נשמת אאע"ה, ואדרבה הקב"ה הפך מחשבתו, ודוקא אאע"ה הוא שהחזיר את כל העולם בתשובה, ושבר את הע"ז, וממנו נולד עם ישראל, עיי"ש) ה. בעשרה הרוגי מלכות.

הקדושה. ולא אמר משוט בעולם כי על שאר מדינות יש דלטורין אחרים. ג. בא זאב להתנפל על הצאן, הציג הרועה כנגדו תייש בעל קרנים להלחם עמו. ד. יש לומר, שעל שמו נקראה העיר עוץ, מקום מושב משפחתו שאיוב בכללם. לפי זה צריך לומר דזרע אברהם היינו משפחתו. ועל פי סוד איוב היה גלגול תרח. ואשתו דינה בת יעקב. [שהיא

ומות, יש מי שנכתב לצד החיים, ויש מי שנכתב לצד המיתה, ולפעמים שורה העולם באופן הממוצע, אם יקים זכאי אחד בעולם שיכריע עליהם, כלם קיימים ונכתבים לחיים, ואם רשע אחד יכריע את העולם, כלם נכתבים למיתה, ובזמן ההוא היה העולם קיים באופן הממוצע, ומקטרג ההוא בקש להסטין, מיד מה כתוב, השמת לבך על עבדי איוב כי אין כמוהו בארץ וגו', כיון שנתפרסם הוא בלבדו מיד גבר עליו המקטרג, ועל כן למדנו שאין נצרך לו לאדם להפרד מכלל של רבים, כדי שלא יהיה נרשם הוא בלבדו, ולא יקטרגו עליו למעלה, שכתוב בשונמית (מלכים א' כ"ב) ותאמר בתוך עמי אנכי יושבת, אינני רוצה להוציא עצמי מכלל של רבים, בתוך עמי אנכי יושבת עד היום הזה, ובתוך עמי בכלל אחד נודעת אני למעלה, אף כאן איוב כיון שנתפרסם למעלה ונרשם בלבדו, מיד גבר עליו המקטרג ואמר, החנם ירא איוב אלהים וגו'.

זוהר פרשת בשלח (מד).

זה היום יום טוב של ראש השנה היה, שנפקדו בו עקרות העולם, ונפקדו בו בני העולם

ג) רבי שמעון אמר (מלכים ב' ד') **ויהי היום ויבא שמה, ויהי היום, איזה הוא יום הזה, אלא כמו שביארו, בוא וראה שזה היום יום טוב של ראש השנה היה, שנפקדו בו עקרות העולם, ונפקדו בו בני העולם, קרא לשונמית ואמר** (שם) **הנה חרדת אלינו את כל החרדה הזאת, בשביל זה אני צריך לעיין יום זה במשפט העולם, שהקב"ה שופט ביום הזה את העולם, ולפי שנפרדתי לבדי במקום זה, צריך אני להסתכל בהקטרוג שעל העולם, ומה לעשות לך, היש לדבר לך אל המלך או אל שר הצבא, וכי דבר זה נצרך לה לאשה, שאינה יוצאת ואינה הולכת ואינה נכנסת בהיכל המלך, אלא יום הזה היה גורם שכל בני העולם נצבים בדין, וביום הזה נקרא הקב"ה מלך, המלך המשפט, אמר לה אולי צריכה את אצל מלך העליון אודות המעשים אשר בידך, ותאמר בתוך עמי אנכי יושבת, מה אמרה, אלא בעת שהדין תולה בעולם אין לאיש להפרד בלבדו, כדי שלא יהיה נרשם למעלה ולא יעיינו בו בלבדו, שהרי בעת שהדין תולה בעולם, אותן המפורסמים והנרשמים בלבדם, אף על פי שזכאים, הם נתפסים לראשונה, ולכן לא נצרך לו לאיש להפרד מבין העם לעולם, כי תמיד רחמי הקב"ה על העם כולו ביחד, ולפיכך אמרה בתוך עמי אנכי יושבת, ואינני רוצה להפרד מהם כמו שעשיתי עד היום הזה.**

זוהר פרשת בא (לב):

כמה צריכים האנשים ללכת בדרכי הקב"ה ולשמור מצות התורה, בשביל שיזכו בה לעולם הבא ושינצלו מכל מקטריגים למעלה ולמטה

א) רבי יהודה פתח ואמר, אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון, כמה צריכים האנשים ללכת בדרכי הקב"ה ולשמור מצות התורה, בשביל שיזכו בה לעולם הבא ושינצלו מכל מקטריגים למעלה ולמטה, לפי שהרי כמו שנמצאים מקטריגים בעולם שלמטה, כן גם נמצאים מקטריגים למעלה העומדים לקטרג על האנשים, אותן המקיימים מצות התורה והולכים בדרך הישר ביראת רבונם, הרבה מליצים טובים יש העומדים

עליהם למעלה, כמו שכתוב (איוב ל"ב) אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף וגו', וכתוב ויחננו ויאמר פדעוהו מרדת שחת מצאתי כפר, לפיכך זכאי הוא זה השומר מצות התורה.

מלבד אותן צדיקי אמת היודעים סודות התורה, והולכים בדרך החכמה להבין אותן דברים הנסתרים של התורה

אמר ליה רבי חייא אם כן למה נצרך כאן מלאך שיהיה מליץ טוב על האדם, והלא כתוב (משלי ג') כי ה' יהיה בכסלך ושמר רגלך מלכד, וכתוב ה' ישמרך מכל רע, שהרי הקב"ה רואה כל מה שהאדם עושה בעולם, הן טוב הן רע, וכן הוא אומר (ירמיה כ"ג) **אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'**, אמר ליה רבי יהודה, הכל כך הוא בודאי, אבל הרי כתוב (איוב ב') וגע אל עצמו ואל בשרו, וכתוב ותסיתני בו לבלעו חנם, להראות שהרי רשות נמסרה לצד הדין לקטרג על עניני העולם להמסר בידו, וכל אלה הם דרכים נסתרים לפני הקב"ה, ואין אנחנו כדאים להרהר אחריהם, לפי שהם משפטי הקב"ה, ואין האנשים רשאים לדקדק אחריהם, מלבד אותן צדיקי אמת היודעים סודות התורה, והולכים בדרך החכמה להבין אותן דברים הנסתרים של התורה.

זוהר פרשת יתרו (פב).

נחלו ישראל ירושת עולם עשרת הדברות, שבהם תליות כל המצות וכל הזכיות וכל ירושת נחלה, שהם חלק הטוב של ישראל

(ו) ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל, אמר רבי שמעון ראשי העם לבדם, ראשי השבטים לבדם, הנקבות לבדן, חמש מדרגות לימין, וחמש מדרגות לשמאל, זה שכתוב אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל, הרי ה' מדרגות לימין, וה' מדרגות לשמאל איזו הן, זהו שכתוב טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך מחטב עציך עד שואב מימך, הרי ה' מדרגות לשמאל, וכל המדרגות נתתקנו כדמיון שלמעלה, ולעומתם נחלו ישראל ירושת עולם עשרת הדברות, שבהם תליות כל המצות וכל הזכיות וכל ירושת נחלה, שהם חלק הטוב של ישראל.

זוהר פרשת לך (פט).

בוא וראה בשעה שברא הקב"ה את העולם לא נברא אלא על ברית, כמו שכתוב בראשית ברא אלהים וגו', בראשית ברי"ת א"ש

ז) לעברך בברית ה' אלהיך וגו', אמר רבי שמעון, בוא וראה בשעה שברא הקב"ה את העולם לא נברא אלא על ברית, כמו שכתוב בראשית ברא אלהים וגו', בראשית ברי"ת א"ש, והיינו שעל ברית הקים הקב"ה את העולם, וכתיב (ירמ' ל"ג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי, שהרי הברית הוא מקשר מדת היום עם מדת הלילה שלא יפרדו^[1], אמר רבי אלעזר כשברא הקב"ה את העולם על תנאי היה, שאם יקבלו ישראל את התורה הרי טוב, ואם לא הרי אני אחזיר אתכם לתהו ובהו, והעולם לא נתקיים עד שעמדו ישראל אצל הר סיני וקבלו התורה, ואז נתקיים העולם^[2], ומיום ההוא והלאה הקב"ה בורא עולמות, ואיזה הם, היינו זווגי האנשים, שהרי מן הזמן ההוא הקב"ה מזווג זווגים, ואומר בת פלוני לפלוני, ואלו הם העולמות שהוא בורא.

זוהר פרשת לך (צא):

כל פעולותיו של הקב"ה בקיום הם, ועמדו לפניו עד שירדו לעולם, כדמיון זה כתוב כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום

א) כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום לפני ה' אלהינו ואת אשר איננו פה עמנו היום, אמר רבי חייא, בוא וראה כמה הם גדולים מעשי הקב"ה, שהרי האומנות והצורה שבאדם היא כדמיון העולם, ובכל יום ויום הקב"ה בורא עולמות, שמזווג זווגים לכל אחד ואחד כראוי לו, והוא מצייר תמונתם טרם שיבואו לעולם, בוא וראה שאמר רבי שמעון כתוב זה ספר תולדות אדם, וכי ספר היה לו, אלא דרשו שהקב"ה הראה לו לאדם הראשון דור דור ודורשיו וכו', ואיך הראה לו, אפשר תאמר שראה ברוח הקודש שהם עתידים לבוא לעולם, כמי שרואה בחכמה מה שיבוא לעולם, לא כן, אלא ראה בעין לכלם, וכל התמונות שעתידיים האנשים לעמוד בהם בעולם כולם ראה כעין, מה הטעם, לפי שמיום שנברא העולם כל הנפשות העתידות לעמוד באנשים, כולן עמדו לפני הקב"ה באותה צורה ממש

זיו הזוהר

היסוד. ז. רבי אלעזר לא פליג אלא שרבי שמעון דורש האותיות ברי"ת מן בראשית. ור' אלעזר דורש האותיות א"ש מן בראשית דהיינו התורה. ככתוב מימינו אש דת למו.

ו. בזכות ישראל נוטרי ברית המרמז על ספירת היסוד, גורמים בעבודתם יחוד תפארת עם מלכות. שהם מדת היום ומדת הלילה. עלמא דכורא עם עלמא דנוקבא. שנתקשרים זה עם זו על ידי ספירת

העמידות לעמוד בה בעולם הזה, כדמיון זה, כל אותן הצדיקים לאחר שיוצאים מעולם הזה כל נפשותיהם עולות, והקב"ה מזמין להן תמונה אחרת להתלבש בה כדמיון שהיו בעולם הזה, לפיכך נמצא שכולם עמדו לפניו, וראה אותם אדם הראשון בעין, ואפשר תאמר שלאחר שראה אותם לא עמדו בקיומם, בוא וראה כל פעולותיו של הקב"ה בקיום הם, ועמדו לפניו עד שירדו לעולם, כדמיון זה כתוב כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום וגו' ואת אשר איננו פה עמנו היום, כמו שדרשו שכל האנשים העתידים להיות בעולם כלם נמצאו שם.

מראות אחרים ומדרגות עליונות היו רואים ומסתכלים עין בעין, והיו משתוקקים להסתכל ולראות בכבוד רבונם, ולפיכך היו רואים כבוד העליון בלבד
כאן יש לעיין, שהרי כתוב ואת אשר איננו פה עמנו היום, ומשמע שבכללם גם אלו שיצאו מאותן שעמדו שם^[ח], לפי שכתוב עמנו היום, אבל לא כתבו עמנו עומד היום, אלא ודאי כולם עמדו שם, אבל לא היו נראות לעין, לפיכך כתבו עמנו היום, אף על פי שלא נתגלו לנו, ואם תשאל מפני מה לא נתגלו כאן, כמו שנתגלו לאדם הראשון, שראה אותן עין בעין, והרי כאן היה ראוי יותר שיתגלו לכל, אלא כאן שניתנה התורה לישראל, מראות אחרים ומדרגות עליונות היו רואים ומסתכלים עין בעין, והיו משתוקקים להסתכל ולראות בכבוד רבונם, ולפיכך היו רואים כבוד העליון בלבד ולא ענין אחר, ועל כן כל האנשים העתידים לקום בעולם, עומדים כלם לפני הקב"ה באותן התמונות ממש שעתידיים לקום בהם, זה שכתוב (תהלים קל"ט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו, גלמי ראו עיניך, מה הטעם, לפי שתמונה האחרת העליונה היתה כזו.

זוהר פרשת ויחי (רלג):

זאת הנשמה שעומדת בעולם הזה, כך עומדת לפני הקב"ה, ומשביע אותה הקב"ה שתשמור מצות התורה ולא תעבור על החקים שלה

רבי חזקיה אמר גלמי ראו עיניך וגו', בוא וראה כל אותן הנשמות הבאות מיום שנברא העולם, לכן עמדו לפני הקב"ה טרם שירדו לעולם כאותה צורה ממש שנתראו אחר כך בעולם הזה, ואותה תבנית גוף האדם שעומד בעולם הזה כך הוא עומד למעלה, ובשעה שזאת הנשמה נזמנת לרדת בעולם הזה, זאת הנשמה כאותה הצורה ממש שעומדת בעולם הזה, כך עומדת לפני הקב"ה, ומשביע אותה הקב"ה שתשמור מצות התורה ולא תעבור על החקים שלה, ומניין שעומדות לפניו, שכתוב, (מ"א י"ז) חי ה' אשר עמדת לפניו, עמדתי ודאי, וזה נתבאר, ולפיכך גלמי ראו עיניך טרם שנראה בעולם הזה, ועל ספרך כלם יכתבו, שהרי כל הנשמות באותן הצורות שלהן כלן בספר נכתבות.

זוהר פרשת אחרי (סח):

בספרו של אדם הראשון נמצא שכל הרוחות הקדושים שלמעלה עושים שליחות רבי שמעון אמר, כתיב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם, בוא וראה בשעה שנשב

ח. פירוש ששמע רק שגם הנשמות העתידות להולד הן בכלל אלו העומדים שם. אבל לא שגם זיו הזוהר

הקב"ה רוח בכל חיל וחיל שבשמים, כל החיילות נעשו ועמדו בקיום שלהם, זה שכתוב וברוח פיו כל צבאם, ומהם נתעכבו שם עד שהקב"ה הורידם למטה, ולמדנו מיום שנברא העולם עומדים לפני הקב"ה, ונתעכבו עד שהגיע הזמן להורידם לארץ, ואלה שולטים למעלה ולמטה, זה שכתוב (מלכים א' י"ז) חי ה' אשר עמדתי לפניו, אשר אני עומד לפניו לא כתוב, אלא אשר עמדת, ואחר כך חזר למקומו ועלה למעונו בחיים חיותו, ואותן אחרים אין עולים עד שימותו, לפי שלא עמדו שם מקודם לזה כאותן האחרים, ולפיכך אליהו נעשה שליח ומלאך למעלה, ואלה הם הדביקים יותר למלך, בספרו של אדם הראשון נמצא שכל הרוחות הקדושים שלמעלה עושים שליחות, וכולם באים ממקום אחד, שנשמות הצדיקים מן שתי מדרגות הכלולות יחד הן, ולפיכך עולות יותר, ומדרגותיהן יותר^[ט], וכך הוא.

בספרו של אדם הראשון נמצא שכל הרוחות הקדושים שלמעלה עושים שליחות וכל אותן שהיו נסתרות שם ירדו ועלו בחייהם, כגון חנוך שלא נמצאה בו מיתה, והרי ביארנו ענין זה בחנוך ואלהו, ולמדנו מאה ועשרים וחמשת אלפים מדרגות לנשמות הצדיקים עלו במחשבה טרם שנברא העולם, שהקב"ה מזמין אותם בעולם הזה בכל דור ודור, ועולות ופורחות העולם ומתקשרות בצרור החיים, ועתיד הקב"ה לחדש העולם בהן, עליהן כתוב (ישעי' ס"ו) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו'.

זוהר פרשת וירא (קח).

הדור של סדום ועמורה לא יקימו ליום הדין

גפרית ומלח שרפה כל ארצה וגו' כמהפכת סדום ועמרה וגו', אמר רבי יהודה הדור של סדום ועמורה לא יקימו ליום הדין, ומקרא זה מוכיח, שכתוב גפרית ומלח שרפה כל ארצה וגו', אשר הפך ה' באפו ובחמתו, אשר הפך ה', בעולם הזה, באפו, בעולם הבא, ובחמתו, בזמן שעתיד הקב"ה להחיות המתים.

זוהר פרשת ויצא (קנא).

באתי להודיע שירושלים קרוב היא ליחרב, וגם כל אותן ערי החכמים, לפי שירושלים דין היא ועל הדין קיימת ועל פי הדין תחרב

ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבתם וגו', רבי חייא ורבי חזקיה היו יושבים תחת העצים של שדה אוננו, ויישן רבי חייא, ראה את אליהו, אמר ממדרגה הגבוהה של האדון מאיר השדה^[1]. אמר [אליהו] עתה באתי להודיע שירושלים קרוב היא ליחרב, וגם כל אותן ערי החכמים^[א], לפי שירושלים דין היא ועל הדין קיימת ועל פי הדין תחרב,

ואתה ירושלים יזי הזוהר.

משמעותה שאור קדושתו של ר' חייא היא במדה גדולה וגבוהה עד שחקל אוננו נואר מן זיו שלו והדרו. **יא.** זה היה כמה שנים לאחר חורבן ביהמ"ק. אבל ירושלים ויבנה ועוד ערי ישראל נמצאו אז בהן חכמי ישראל וישוב של קהלות ישראל.

העמידות להולד עמדו שם. כיון שאצלן לא כתוב עומד היום אלא עמנו היום. [כלומר, נכללים עמנו ולא בפני עצמם] **ט.** פירוש יותר ממלאכים. **י.** תיבת קסטיטורא זרה. ואפשר שזו מלה מורכבת מן קסטי-טורא. קסטי היינו מדה, טורא היינו הר.

והרי ניתנה רשות לסמא"ל [לס"מ] עליה ועל איתני העולם, ובאתי להודיע להחכמים אפשר יאריכו שנות ירושלים, שהרי כל זמן שתורה נמצאת בה היא תקיים, לפי שהתורה עץ החיים עומד עליה, פסקה התורה למטה עץ החיים נסתלק ממנה, ועל כן כל זמן שהחכמים יהיו דבקים בתורה לא יוכל סמא"ל לנצחם, שהרי כתוב הקל קול יעקב והידים ידי עשו, והנה היא תורה העליונה שנקראת קול יעקב, וכל זמן שאותו הקול לא נפסק שולט הדבור ומנצח, ועל כן נצרך לראות שהתורה לא תפסק, נתעורר רבי חייא והלכו, ואמר דבר זה לחכמים, אמר רבי ייסא כלנו יודעים זה, וכך הוא, שכתוב (תהלים קכ"ז) אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר, אלו הם העמלים בתורה עיר הקדושה קיימת עליהם, ולא על אנשים התקיפים שבעולם.

זוהר פרשת שלח (קנט).

כיון שידע הקב"ה שעתיד האדם לחטוא לפניו ולגזור עליו מיתה, למה ברא אותו?

הנסתרות לה' אלהינו והנגלת לנו ולבנינו וגו', רבי יהודה היה מהלך בדרך עם רבי אבא, שאל אותו ואמר, דבר אחד אני רוצה להבין, כיון שידע הקב"ה שעתיד האדם לחטוא לפניו ולגזור עליו מיתה, למה ברא אותו? שהרי התורה היתה שתי אלפים שנה קודם שנברא העולם, וכתוב בה בתורה אדם כי ימות באהל, איש כי ימות, ויחי פלוני וימת, איזו צורך לו להקב"ה באדם בעולם הזה, שאפילו אם יעסוק בתורה יומם ולילה, ימות, ואם לא יעסוק בתורה, ימות, כולם בדרך אחד, מלבד ההפרש שביניהם בעולם ההוא, אבל כאן הרי כתוב (קהלת ט' ד') כטוב כחוטא, אמר ליה דרכי רבונך וחקי רבונך למה לך לחקור בהם, מה שיש לך רשות לדעת ולהבין תוכל לשאול, ושאינ לך רשות לדעת כתוב (שם ה') אל תתן אל פיך לחטיא את בשרך, שדרכי הקב"ה וגנזי נסתרות העליונות שהם טמיר ונעלם אין לנו לשאול, אמר ליה, אם כן הלא כל התורה היא סודות נסתרות, שהרי היא שם הקדוש העליון נסתר בה, ומי שעוסק בתורה כאילו עוסק בשם הקדוש, ואם כן אין לנו לשאול ולעיין בה, אמר ליה התורה כלה נסתר ונגלה, וגם שם הקדוש נסתר ונגלה, וכתוב, הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו ולבנינו, הנגלות לנו, שיש לנו רשות לשאול ולעיין ולחקור בהם ולהבין בהם, אבל הנסתרות לה' אלהינו, שלו הן, ולו הן נגלות, כי מי יכול לדעת ולהשיג דעתו הנסתרת, וכל שכן לשאול ולחקור, בוא וראה שאין רשות לבני העולם לדרוש ענינים נסתרים ולפרשם, מלבד מנורה הקדושה רבי שמעון, שהרי הקב"ה הסכים על ידו, לפי שהדור שלו נרשם הוא למעלה ולמטה, ועל כן נדרשו הסודות בהתגלות על ידו, ולא יהיה דור, כדור הזה שהוא נמצא בו, עד שיבוא מלך המשיח.

זוהר פרשת אמור (קס):

אין רשות לאדם לגלות דברים נסתרים שלא נמסרו להתגלות

רבי חייא פתח (משלי כ"ה) כבוד אלהים הסתר דבר וכבוד מלכים חקור דבר, כבוד אלהים הסתר דבר, שאין רשות לאדם לגלות דברים נסתרים שלא נמסרו להתגלות, דברים שכסה אותם קדמון הימים, כמו שכתוב (ישע"י כ"ג, ח) לאכול לשבעה ולמכסה עתיק, לאכול לשבעה, עד המקום שהוא שיש לו לאדם רשות ולא יותר, ועל זה כתוב ולמכסה עתיק, למכסה עתי"ק ודאי^[ב].

בימיו של רבי שמעון היה אדם אומר לחבירו, פתח פיך ויאירו דבריך

דבר אחר לאכול לשבעה, הם החברים שיודעים הדרכים והנתיבות ללכת בדרך האמונה כראוי, כגון הדור שרבי שמעון נמצא בתוכו, ולמכסה עתיק, מדורות אחרים, שהרי כלם אינם ראויים לאכול לשבעה ולגלות סודות ביניהם, אלא למכסה עתיק, כמו שכתוב (קהלת ה') אל תתן את פיך לחטיא את בשרך, בימיו של רבי שמעון היה אדם אומר לחבירו, פתח פיך ויאירו דבריך, לאחר הסתלקותו היו אומרים אל תתן את פיך לחטיא את בשרך, בימיו של רבי שמעון לאכול לשבעה, לאחר הסתלקותו ולמכסה עתיק, שהחברים מגמגמים ואין עומדים על בוריו של דבר, דבר אחר לאכול לשבעה, בענינים הנגלים, ולמכסה עתיק, בענינים הנסתרים.

זוהר פרשת נשא - רועה נאמן - (קכג)

פתחו לי שערי צדק אבא במ אודה יה, ואותו טוב הגנוז יענה להם, פתחו לו בשער הזה שנקרא אהבה, או בשער הזה שהוא תשובה, כל צדיק יכנס כפי המדרגה שלו

פתח ואמר כתוב (ישע"י כ"ו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים, בוא וראה ששת ימי בראשית, לכל אחד יש לו תבנית הפנים של אותה המדרגה המנהגת לו, ולא נמצא יום שלא נזכר בו טוב, ואף על פי שביום השני לא נאמר בו טוב, ביום השלישי תמצאנו, ולפיכך נאמר בו שני פעמים כי טוב, וכל יום יש לו גדר מבחוץ שלא יכנס כל אדם לאותו הטוב, כגון חשך המכסה לאור, שנמצא ביום הראשון אור, ונמצא בו חשך, בכל יום נמצא שומר, ואלה השומרים הם כמו קוצים הסובבים לכרם, ויש שומרים אחרים כגון נחשים ועקרבים ושרפים, השומרים לטוב שהוא שלא יכנס שמה מי שאינו ראוי ליכנס, כי בלי זה

זוהר זיו הזוהר

יב. עתי"ק היינו ג' ספירות הראשונות חב"ד שהן קדמון הימים. וז' הספירות שאחריהן הן

היו כל הרשעים נכנסים בסודות התורה, ולפיכך מי שהוא רשע ונכנס להבין סודות התורה, כמה מלאכי חבלה הנקראים חשך ואפלה, נחשים ועקרבים, חיות השדה^[ג] נקראים אליו ומבלבלים מחשבתו, שלא יכנס למקום שאינו שלו, אבל מי שהוא טוב כל אלו שומרים הם למאמרו, וקטיגור נעשה סניגור, והם נכנסים אל הטוב הגנוז ואומרים לו, אדוננו הנה איש טוב וצדיק ירא שמים מבקש ליכנס לפניך, ואמר לנו פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה, ואותו טוב הגנוז יענה להם, פתחו לו בשער הזה שנקרא אהבה, או בשער הזה שהוא תשובה, כל צדיק יכנס כפי המדרגה שלו, וזהו הסוד פתחו שערים ויבא גוי צדיק וגו' - ע"כ ר"מ.

(שמות יז.)

אמר רבי יוסי עתיד הקב"ה להתגלות בירושלים של מטה, ולטהר אותה מטינופי האומות

והיה כי יבאו אליך כל הדברים האלה וגו' והשבת אל לבבך בכל הגוים וגו', רבי יצחק פתח (שיר ב') עד שיפוח היום ונסו הצללים וגו', עד שיפוח היום, מקרא זה על גלות ישראל נאמר, שהם ישתעבדו בגלות עד שיגמר יום ההוא של ממשלת האומות, שלמדנו אר"י אלף שנים היא ממשלת כל האומות ביחד על ישראל, ואין לך אומה שלא תשתעבד בהם, ויום אחד יבוא שהוא כנגד זה, שכתוב (זכרי' י"ד) והיה יום אחד הוא ידוע לה' וגו', דבר אחר עד שיפוח היום, קודם שיפוח יום ההוא של האומות, ונסו הצללים, הם השרים השולטים עליהם, אלך לי אל הר המור, אמר הקב"ה אלך לי לנער האומות מירושלים שהוא הר המור, כמו שכתוב (ד"ה ב' ג') בירושלים בהר המוריה, ואל גבעת הלבונה, זה בית המקדש אשר בציון, שכתוב בו (תהלים מ"ח) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וגו', וכן הוא אומר (אביו ל"ח) לאחוז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה, כזה שאוחז בטלית לנער הטנופת ממנה, אמר רבי יוסי עתיד הקב"ה להתגלות בירושלים של מטה, ולטהר אותה מטנופי האומות טרם שיגמר יום ההוא של האומות, שאמר רבי חייא אין ממשלה לאומות על ישראל אלא יום אחד בלבד, שהוא יומו של הקב"ה והוא אלף שנים, זה שכתוב (איכה א') נתנני שוממה כל היום דוה, יום אחד בלבד ולא יותר, ואמר רבי יוסי אם ישתעבדו יותר לא על פי גזרת המלך הוא, אלא על שלא בקשו לשוב אליו, ונאמר, והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה וגו' והשבת אל לבבך בכל הגוים וגו', אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו'.

(תשא קפח:)

לולי כל אותן הטובות אשר מצפים ורואים שנכתבות בתורה, לא היו יכולים לעמוד ולסבול הגלות

פתח רבי יוסי ואמר (ישעי' מ"א) הן יבושו ויכלמו כל הנחרים בך וגו', עתיד הקב"ה לעשות לישראל כל אותן הטובות שאמר על ידי נביאי האמת, וישראל סבלו עליהן כמה רעות בגלותם, ולולי כל אותן הטובות אשר מצפים ורואים שנכתבות בתורה, לא היו

זיו הזוהר
שורש ז' ימי הבנין של מעשה בראשית בהן נתנה רשות להתבונן מי שזוכה להבין. יג. היינו

יכולים לעמוד ולסבול בגלות, אבל כשהולכים לבתי מדרשות, פותחים הספרים ורואים כל אותן הטובות אשר מיחלים, ורואים מקראות בתורה שהבטיח להם הקב"ה עליהם, אז מתנחמים בגלות, ושאר העמים מחרפים ומגדפים אותם ואומרים, איה הוא אלהיכם, איה הן הטובות שאתם אומרים שמוכנות לכם, וכי כל אומות העולם יבושו מכם, זה שכתוב (שם ס"ו) **שמעו דבר ה' החרדים אל דברו אמרו אחיכם שונאיכם למען שמי יכבד ה' ונראה בשמחתכם והם יבושו, מהו החרדים אל דברו, אלה הם שסבלו כמה צרות, כמה שמועות שמעו, אלו על אלו, אלו אחר אלו, וחרדו עליהן, וכן הוא אומר (ירמ"ל ל') כי כה אמר ה' קול חרדה שמענו פחד ואין שלום, הם חרדים תמיד אל דברו כאשר נעשה דין.**

אין עם אשר מבזים לישראל בגלוי ומרקקים בפניהם של ישראל כמו בני אדום אמרו אחיכם שונאיכם, אלה הם אחיכם בני עשו, מנדיכם, כמו שכתוב (איכה ד') סורו טמא קראו למו, שאין עם אשר מבזים לישראל בגלוי ומרקקים בפניהם של ישראל כמו בני אדום, שאומרים על ישראל שכלם טמאים כנדה, והיינו מנדיכם, למען שמי יכבד ה', והם מתפארים לאמר אנחנו בני אל חי אשר בנו יכבד שמו, אנחנו המושלים על העולם בשביל זה שנקרא גדול, כמו שנאמר עשו בנו הגדול, ובשם זה נקרא הקב"ה גדול, שכתוב גדול ה' ומהולל מאד, אנחנו בני הגדול והוא גדול, ודאי למען שמי יכבד ה', אבל אתם קטנים מכל, יעקב בנה הקטן כתוב, איה הוא אלהיכם, איה אותן הטובות שיבושו כל העמים משמחתכם, מי יתן ונראה בשמחתכם כמו שאתם אומרים והם יבושו, כמי שתולה קללתו באחר^[יז] שאתם אומרים עלינו שאז יבושו, ובעבור זה רוח הקודש אומר גם כן זה הדבור ככה^[טז], ועל זה כתוב הן יבושו ויכלמו כל הנחרים בך, מהו כל הנחרים בך, שנתרחבו נחירי אפיהם בכעס עליך בגלות הזו, ובזמן הגאולה יבושו ויכלמו מכל הטובות שיראו אצל ישראל.

שנכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ורואים כל אותן הנחמות, שמחים בלבם לסבול כל מה שיבוא עליהם, ולולי זאת לא היו יכולים לסבול.

אמר רבי חייא כך הוא בודאי, אבל אנו רואים וכך ראו איתני העולם שהגלות נמשך ונמשך, ועדיין בן דוד לא בא, אמר רבי יוסי כל זה כך הוא, אבל מי עשה שיסבלו ישראל גלות הזו, הלא הן כל אותן הבטחות שהבטיח להם הקב"ה, והרי אמרו שנכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ורואים כל אותן הנחמות, שמחים בלבם לסבול כל מה שיבוא עליהם, ולולי זאת לא היו יכולים לסבול.

כך ישראל כיון שטעמו הטעם של גלות, אם יחזרו בתשובה יהיה נחשב עליהם כאילו עברו עליהם כל אותן הדברים הכתובים בתורה

אמר רבי חייא ודאי כך הוא והכל בתשובה תולה, ואפשר תאמר שיש ביכולתם עכשיו להתעורר בתשובה כלם יחד, זה אין יכולים, ומפני מה אין יכולים, לפי שנאמר והיה

זיו הזוהר לעניני מחשבות זרות. **יד.** פירוש שתחת ואנחנו הקודש גזור שבאמת כן יהיה כדבריהם שהם נבוש, אומרים והם יבושו. **טז.** פירוש שרוח יבושו

כי יבאו עליך כל הדברים האלה וגו' והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך ה' אלהיך שמה, ונאמר ושבת עד ה' אלהיך וגו', ואז אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקחך וגו', וטרם שיתקיימו כל אותן הדברים אין ביכולתם להתעורר תשובה מהם אמר רבי יוסי כמה סתמת כל הדרכים והנתיבות מכל בני הגלות, ולא הנחת להם פתחון פה, שאם כן יהיו רעים כמו שהיו בכל דור ודור, שלא ירצו לסבול אריכות הגלות ולא השכר, ויצאו מן דיני התורה ויתערבו בשאר האומות, אלא אמר רבי יוסי כתוב (ישעי' כ"ו) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה וגו', מהו כמו הרה, אלא דרך הוא למעוברת שיעבור עליה תשעה חדשים שלמים, ויש בעולם כמה וכמה שאין עובר עליה אלא יום אחד או שני ימים מחודש התשיעי, וכל צירים וחבלים של המעוברת בחודש התשיעי הם, ואף על פי שאין עובר עליהן אלא יום אחד, נחשב עליהן כאילו עברו כל חודש התשיעי חודש שלם, אף כן ישראל כיון שטעמו הטעם של גלות, אם יחזרו בתשובה יהיה נחשב עליהם כאילו עברו עליהם כל אותן הדברים הכתובים בתורה, כל שכן וכל שכן שכמה וכמה יסורין עברו עליהם מן היום שהתחיל הגלות.

(משפטים קו.)

למדנו, שאין דבר בעולם עומד בפני תשובה, ואת כלם מקבל הקב"ה בודאי

ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקלו וגו', אמר רבי יבא הזקן למדנו, שאין דבר בעולם עומד בפני תשובה, ואת כלם מקבל הקב"ה בודאי, ואם חוזר בתשובה נזדמן לנגדו דרך החיים, ואף על פי שפגם מה שפגם, מכל מקום הכל נתתקן והכל יוחזר על תקונו, שהרי אפילו במה שיש בו שבועה, הקב"ה מבטל כאשר עושים תשובה שלמה, שכתוב (ירמ"י כ"ב) חי אני נאם ה' כי אם יהיה בניהו בן יהויקים וגו', ונאמר כתבו את האיש הזה ערירי וגו', ולאחר שחזר בתשובה כתוב (ד"ה א' ג') ובני יכניה אסיר בנו וגו', מכאן שתשובה משברת כמה גזרות ודינין וכמה שלשלאות של ברזל, ואין דבר עומד בפני תשובה, ועל כן כתוב (ישעי' ס"ו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי, אשר פשעו בי לא כתוב, אלא הפושעים בי, שאין רוצים לשוב ולהתנחם על מעשיהם הרעים, אבל כאשר חוזרים בתשובה הקב"ה מקבלם, לפיכך כל איש אף על פי שפשע ופגם במקום שלא נצרך, אם ישוב לפניו מקבלו הקב"ה וחס עליו, שהרי הקב"ה מלא רחמים הוא ונתמלא רחמים על כל מעשיו, כמו שכתוב ורחמיו על כל מעשיו, אפילו על בהמות ועופות מגיע רחמיו, ואם עליהם מגיע רחמיו, כל שכן על אנשים היודעים ומכירים לשבח לרבונם, בודאי רחמיו מגיע עליהם ונוחים עליהם, ועל כן אמר דוד (תהלים קי"ט) רחמך רבים ה' כמשפטיך חייני, ואם על רשעים מגיע רחמיו, כל שכן על זכאים.

**ומי הם בעלי מומין, אלה הם הרשעים, הם צריכים רפואה, ורחמי הקב"ה עליהם
שלא יהיו נדחים ממנו, והוא לא יסתלק מהם, שיוכלו לשוב אליו**

**אלא מי נצרך לרפואה, אותן בעלי מומין, ומי הם בעלי מומין, אלה הם הרשעים, הם
צריכים רפואה, ורחמי הקב"ה עליהם שלא יהיו נדחים ממנו, והוא לא יסתלק מהם,
שיוכלו לשוב אליו, כאשר הקב"ה מקרב, בימין הוא מקרב, וכאשר דוחה, בשמאל הוא
דוחה, ובשעה שהוא דוחה, מקרב בימינו, מצד זה דוחה, ומצד זה מקרב, והקב"ה אין מסלק
רחמי מהם, בוא וראה מה כתוב (ישעי' נ"ז) וילך שובב בדרך לבו, וכתוב אחריו, דרכיו ראיתי
וארפאהו ואנחהו ואשלם נחומים לו ולאבליו, וילך שובב, אף על פי שהרשעים עושים כל
מה שעושים בזדון, שהולכים בשרירות לבם, ואחרים עושים בהם התראה ואין רוצים
לשמוע להם, מכל מקום בשעה שחוזרים בתשובה ומקבלים עליהם דרך טוב של תשובה,
הרי רפואה מזומנת להם.**

**אמר הקב"ה אני צריך להחזיק בידו להנהיגו, זה שכתוב דרכיו ראיתי, שהוא הולך
בחשך, רוצה אני לתת לו רפואה, זה שכתוב וארפאהו, הקב"ה מכניס בלבו
הרהור דרכי התשובה ורפואה לנשמתו**

**עכשיו יש לעיין, אם על החיים אומר הכתוב, או על המתים אומר הכתוב, שהלא תחלת
המקרא אין הוא כסופו, וסופו אין הוא כתחלתו, התחלת המקרא נראה שעל החיים
ידבר, וסופו יסוב על המתים, אלא ודאי שהמקרא מדבר בעוד שהאדם הוא בחייו, וכך
ענינו, וילך שובב בדרך לבו, לפי שיצר הרע שבו הוא חזק ומתגבר בו, ועל כן הוא הולך
שובב ואינו רוצה לחזור בתשובה, הקב"ה רואה דרכיו שהוא הולך בדרך רע בלי תועלת,
אמר הקב"ה אני צריך להחזיק בידו להנהיגו, זה שכתוב דרכיו ראיתי, שהוא הולך בחשך,
רוצה אני לתת לו רפואה, זה שכתוב וארפאהו, הקב"ה מכניס בלבו הרהור דרכי התשובה
ורפואה לנשמתו, ואנחהו, מהו ואנחהו, כמו שכתוב לך נחה את העם, הקב"ה מנהיגו
בדרך הישר, כמי שמחזיקים ביד האחר ומוציאו מתוך החשך, ואשלם נחומים לו ולאבליו,
כאן נראה שמוסב על המת, הן ודאי מוסב על המת שעודנו בחיים, כי יען שהוא רשע
נקרא מת.**

**מן י"ג שנים ולהלאה, פוקד עמו שני מלאכים שומרים שישמרו אותו, אחד
מימינו ואחד משמאלו**

**ומהו ואשלם נחומים לו ולאבליו, אלא שהקב"ה עושה טובה עם האנשים, שכיון שנכנס
מן י"ג שנים ולהלאה, פוקד עמו שני מלאכים שומרים שישמרו אותו, אחד מימינו**

ואחד משמאלו, כאשר הולך האדם בדרך הישר הם שמחים בו ומתחברים עמו בשמחה, מכריזים לפניו ואומרים תנו כבוד לצורת המלך, וכאשר הולך בדרך נלוז הם מתאבלים עליו ומתרחקים ממנו, וכאשר מחזיק בו הקב"ה ומנהיגו בדרך הישר, בכך כתוב ואשלם נחומים לו ולאבליו, ואשלם נחומים לו בראשונה, שהוא מתנחם על מה שעשה מקודם, ועל מה שעושה עתה וחוזר בתשובה, ואחר כך ולאבליו, אותן המלאכים שהיו מתאבלים עליו כאשר התרחקו ממנו, ועכשיו שחוזרים להיות עמו הרי זה ודאי נחומים לכל הצדדים, שעתה הוא חי בודאי, חי בכל הצדדים, כי נאחז בעץ החיים, וכיון שנאחז בעץ החיים אז נקרא בעל תשובה, שהרי כנסת ישראל תשובה נקראת, והוא בעלה של תשובה נקרא, וזהו שאמרו הקדמונים בעל תשובה ממש^[טז], ועל כן אפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמד בו במקום שבעלי תשובה עומדים.

זוהר פרשת ויקרא (טז):

זכאים הם הצדיקים שהם מחזקים הקיום שלמעלה, וזכאים הם בעלי תשובה שמחזירים הכל למקומו

פתח רבי שמעון ואמר (משלי ט"ז) איש תהפוכות ישלח מדון ונרגשן מפריד אלוף, איש תהפוכות ישלח מדון, כמו שאמרו, שהרשעים גורמים פגם למעלה, ונרגן מפריד אלוף, מפריד אלופו של עולם, וזה הקב"ה, דבר אחר איש תהפוכות ישלח מדון, מהו ישלח, ישלח לאותן נטיות^[יז] מדון, שיהיו יונקים מצד הדין, ונרגן מפריד אלוף, כמו שאמרנו שהרשעים גורמים פגם למעלה, מפריד שהיחוד לא יהיה נמצא, מפריד להמטרונה מן המלך, ולהמלך מן המטרונה, ובשביל זה לא נקרא אחד, כי אחד לא נקרא אלא כאשר הם בזיוג אחד, וי לאותן הרשעים שגורמים פירוד למעלה, זכאים הם הצדיקים שהם מחזקים הקיום שלמעלה, וזכאים הם בעלי תשובה שמחזירים הכל למקומו, ועל כן למדנו במקום שבעלי תשובה יושבים צדיקים גמורים אין יושבים בו, מה הטעם, אלא שהבעלי תשובה נתתקנים במקום עליון, במקום שהשקת הגן נמצאת משם, וזו היא תשובה^[יח], ועל כן נקראים בעלי תשובה, והצדיקים נתתקנים במקום אחר שנקרא צדי"ק^[יט], ועל כן אלה יושבים במקום עליון, ואלו יושבים במקום קטון ממנו, מה הטעם, אלו מחזירים המים למקומם^[כ] שיומשכו ממקום העליון נהר העמוק עד המקום ההוא שנקרא צדי"ק, וצדיקים גמורים ממשיכים אותם מהמקום ההוא שהם יושבים לעולם הזה, ועל כן אלה עליונים ואלו תחתונים, אשרי חלקם של בעלי תשובה, ואשרי חלקם של הצדיקים, שבשביל כלם נתקיים העולם.

זיו הזוהר

תשובה. ומדרגת צדיקים היא במלכות או ביסוד. יז. היינו ז' ספירות התחתונות. יח. היינו עולם הבינה. יט. היינו יסוד. כ. פירוש שהבעלי תשובה תעלה ותגיע עבודתם עד עולם הבינה, ופועלים שיושפע משם שפע עד ספירת היסוד, והצדיקים פועלים יחוד יסוד ומלכות, שעל ידי זה נמשכת השפע לעולם הזה.

טז. הקדמונים הוסיפו תיבת מ"ש. לרמוז על זה המכוון שהחוזר בתשובה תתעלה מדרגת נשמתו להאחז בעץ החיים. דהיינו ספירת התפארת שנקרא בעל. על שהוא משפיע למדת המלכות שהיא בבחינת מקבל, כעין בעל ואשתו. והיא כמו השכינה הקדושה נקראת תשובה. ובעבור זה נקרא גם החוזר בתשובה בשם בעל

זוהר פרשת תרומה (קג).

ואז מחשבה ההיא יורדת מלפני הקב"ה ומשברת כל חומות הקשים אשר בשערים של מדורי גיהנם

אמר רבי יצחק ראה כמה גדולה רחמנות הקב"ה עם בריותיו, שאפילו רשע גדול אם הרהר בתשובה, ולא יכול לעשות תשובה ומת, הוא בודאי מקבל עונש על שהלך בלי תשובה, ולאחר שקבל עונשו, מחשבה טובה ההיא שחשב אותו הרשע לעשות תשובה, עולה לפני מלך העליון ואינה סרה משם, עד שהקב"ה מתקן לאותו הרשע מקום במדורת שאול, ואז מחשבה ההיא יורדת מלפני הקב"ה ומשברת כל חומות הקשים אשר בשערים של מדורי גיהנם, ומגעת למקום ההוא שזה הרשע שם, מנקשת בו ונתעורר לו רצון ההוא כמקדם, ואז מצפצפת נשמה זו לעלות מתוך מדור השאול, ואין מחשבה טובה נאבדת מלפני המלך הקדוש, ולפיכך זכאי הוא מי שמהרהר מחשבות טובות אל רבונו, שאע"פ שאינו יכול לעשותם, מעלה עליו הקב"ה רצונו כאילו עשה, וזה לטובה, אבל הרצון לרעה לא, מלבד הרהור של עבודה זרה, וזה ביארו החברים, הרשעים שלא הרהרו בתשובה יורדים שאולה ואין עולים משם לדורי דורות, עליהם כתוב (איוב ז) כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה, ועל הראשונים כתוב, ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.

זוהר פרשת אמור (צ):

זכאים הם ישראל, שבכל מקום שגלו גלתה השכינה עמהם

ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים וגו', פתח רבי שמעון ואמר, לה' הישועה על עמך ברכתך סלה, לה' הישועה, כך למדנו זכאים הם ישראל, שבכל מקום שגלו גלתה השכינה עמהם, וכאשר יצאו ישראל מן הגלות הגאולה למי, לישראל או להקב"ה, אלא זה נתבאר בכמה מקראות, וכן כאן, לה' הישועה בודאי, מתי, כאשר על עמך ברכתך סלה, בשעה שהקב"ה ישגיח בברכות על ישראל, להוציאם מן הגלות ולהטיב להם, אז לה' הישועה בודאי, ועל כן למדנו שהקב"ה ישוב עם ישראל מן הגלות, זה שכתוב ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך.

זוהר פרשת ואתחנן (ער):

על אותה שעה כתוב ושב ה' אלהיך את שבותך

בוא וראה בתחלה כתוב (ירמ" כ"ה) שאג ישאג על נוהו, ובזמן ההוא כאשר יצא לקחת את בת זוגו, אז (עמוס ג') אריה שאג מי לא יירא, אוי למי שיזדמן כאשר יתבע אריה הגדול להתחבר עם בת זוגו, כל שכן בשעה שיזדווגו כאחד, על אותה שעה כתוב ושב ה' אלהיך את שבותך וגו', ושב, מה הוא, אלא שהקב"ה ישיב לכנסת ישראל מן הגלות, ושב צדי"ק להזדווג במקומו, בכך כתוב (תהלים ק"מ) אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך.

זוהר פרשת שמות (ה):

מראש שניר וחרמון, שהם עתידים לקבל תורתו מהר חרמון, ובעבור זה אגין עליהם בגלותם

אמר רבי יהודה לולי היו יודעים האנשים את האהבה שאוהב הקב"ה לישראל, היו שואגים ככפיר לרוץ אחריו, שלמדנו בשעה שירד יעקב למצרים קרא הקב"ה לפמליא שלו,

אמר להם כלכם רדו למצרים ואני ארד עמכם, אמרה השכינה, רבונו של עולם היש צבאות בלי מלך, אמר לה (שיר ד') אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבאי וגו', אתי מלבנון, ממקום העדן המלובן בכל פעולותיו, כלה, זו השכינה, אתי מלבנון תבאי, ממקום בית המקדש של מעלה, תשורי מראש אמנה, מראש של מי, מראשם של בני האמונה, ומי הם, יעקב ובניו, מראש שניר וחרמון, שהם עתידים לקבל תורתי מהר חרמון, ובעבור זה אגין עליהם בגלותם, ממעונות אריות וגו', אלו הם עמים עכו"ם הדומים לאריות ונמרים, שמענים לישראל בכל עבודה קשה, ר' יודן אמר ממעונות אריות וגו', אלו הם תלמידי חכמים העוסקים בתורה במעונות המדרשות ובבתי כנסיות, שהם אריות ונמרים בתורה.

זוהר פרשת ויקרא (כב).

הם תובעים אותי עבור השכינה, מה עשיתי מן השכינה שלי

רבי יוסי פתח ואמר (ישעי' מ"ט) משא דומה אלי קורא משעיר, שומר מה מלילה שומר מה מליל, מקרא זה ביארו החברים בכמה מקומות, אבל משא דומה, בכל פעם שישראל היו נמצאים בגלות היה ידוע הזמן והקץ שלהם, וזמן והקץ של הגלות ההוא, וגלות של אדום הוא משא דומה, שלא נתגלה ולא נודע הקץ כאותן האחרים, אמר הקב"ה אלי קורא משעיר, קול שמעתי בגלות של שעיר, קול של אותן הנלחצים ביניהם, אותן השוכבים לעפר, ומה אמרו, שומר מה מלילה שומר מה מליל, הם תובעים אותי עבור השכינה, מה עשיתי מן השכינה שלי, בכך מאסוף הקב"ה לפמליא שלו ואומר, ראו בני האהובים שהם נלחצים בגלות, ומניחים צער שלהם ותובעים אותי עבור שכינתי ואומרים, שומר, אתה שנקראת שומר, איה היא השמירה שלך, איה היא השמירה של ביתך, מה מלילה, מה עשית מן הליל"ה, האם כך שמרת אותה, מה מליל"ל, שהרי לפעמים נקראת השכינה ליל"ה ולפעמים ליל"ל, זה שכתוב ליל שמורים הוא, וכתוב הוא הלילה הזה.

בשבילכם מתעכבים, ואם אתם רוצים בזה מפני מה אתם מעכבים, שובו, היו חוזרים בתשובה

אז הקב"ה משיבם, הרי שמירה שלי נמצאת, שהרי אני נכון לנגדה ולהמצא עמה, זה שכתוב אמר שומר, זה השומר את הבית, אתא בקר וגם לילה, שהרי בתחלה נסתלק למעלה מעלה, והעלה לבק"ר שהוא שהיה מתיחד עמה תמיד, עתה אתא בק"ר, הרי נכון הוא להתחבר עם הלילה, וגם לילה, הרי גם היא נכונה^[כא], אבל בשבילכם מתעכבים, ואם אתם רוצים בזה מפני מה אתם מעכבים, שובו, היו חוזרים בתשובה, בכך אתיו, תבאו אצלי ונהיה כלנו במדור אחד וכלנו נשוב למקומנו, זה שכתוב ושב ה' אלהיך את שבותך, והשיב לא נאמר אלא ושב, שְׁנִי ושב ושב, כתוב כאן, אלא אחד לכנסת ישראל ואחד להקב"ה, זה שכתוב ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך, ושב וקבצך מכל העמים.

זוהר פרשת ויקרא (1).

אמר המלך זמן גלות הזה אין הוא כשאר זמני הגלות שהיא תבא לפני, אלא אני אלך עם כל בני היכלי ואבקש אותה

אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלהיך וגו', רבי אחא היה מהלך בדרך והיה עמו רבי יהודה, כשהיו מהלכים אמר רבי יהודה מה שלמדנו בתולת ישראל, היינו בתולה שמתברכת מן שבע, שנקראת ב"ת שב"ע^[כב], וזה נתבאר בכמה מקומות, ובתולה למטה יורשת ז' ברכות בעבודה, והרי כתוב (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, ומה שאמרו החברים בענין זה נכון הוא^[כג], אם אם היתה הפרשה נאמרת בדרך נחמה היה אפשר לומר כך, וכאן הלא בדרך קינה נאמרה, והרי המקרא שלפניו מוכיח כן^[כד], אמר ליה ודאי כך הוא, ודבר זה היה קשה לי יותר מהכל, כאשר באו אצל רבי שמעון שאלו אותו מה שכתוב נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, מי שיש לו כעס על אשתו ויצאה ממנו, האם לא תשוב אצלו לעולם, אם כן אוי לבנים שהגלו עמה, אמר רבי שמעון בוא וראה בכל הגליות שהגלו ישראל, לכלן ניתן זמן וקץ, ובכלן היו ישראל חוזרים להקב"ה, ובתול"ת ישראל שבה למקומה בזמן ההוא שנגזר עליה, ועכשיו בגלות זו האחרונה לא כן, שהרי היא לא תשוב כך כמו בזמנים האחרים, ומקרא זו מוכיח שכתוב נפלה לא תוסיף קום

זיו הזוהר

כא. בק"ר ולי"ה רמז על יסוד ומלכות. כב. ב"ת שדרשו לא תוסיף לנפול. כד. שם כתוב שמעו את הדבר הזה אשר אנכי נושא עליכם. שב"ע מרמז על מדת המלכות ושכינה הקדושה.

בתולת ישראל, נפלה ולא אוסיף להקימה לא כתוב, משל למלך שכעס על המטרונה וגרשה מהיכלו לזמן ידוע, כאשר היה מגיע זמן ההוא מיד היתה המטרונה חוזרת ונכנסת לפני המלך, וכן פעם אחד וב' וג' פעמים, לזמן האחרון נתרחקה מהיכל המלך וגרשה המלך מהיכלו לזמן רחוק, אמר המלך זמן גלות הזה אין הוא כשאר זמני הגלות שהיא תבא לפני, אלא אני אלך עם כל בני היכלי ואבקש אותה, כאשר בא אליה ראה אותה שהיא שוכבת לעפר, מי שראה עוד כבודה של המטרונה כמו בזמן ההוא, ובקשות המלך לעומתה, עד שאחזה המלך בידיו והקימה והביא אותה להיכלו, ונשבע לה שלא יפרד עוד ממנה לעולם ולא יתרחק ממנה, כך הקב"ה בכל הזמנים שכנסת ישראל היתה בגלות, כשהגיע זמן הגאולה היא שבה ובאה לפני המלך, ועתה בגלות הזאת לא כן, אלא הקב"ה יאחז בידה ויוקימנה ויתפייס עמה וישיבה להיכלו, ובוא וראה שכך הוא שהרי כתוב נפלה לא תוסיף קום, ועל זה כתוב (עמוס ט') ביום ההוא אקים את סכת דוד הנופלת, היא לא תוסיף קום מעצמה בזמנים אחרים, אבל אני אקים אותה, אני אקים את סכת דוד, איזו סכת דוד, זו בתולת ישראל, הנופלת, כמו שכתוב נפלה, וזה הוא כבודה של בתולת ישראל ושבח שלה, אמר רבי יהודה ודאי דרוש הזה מתישב על לבי, וזהו אמיתת הדבר [כ"ה], וזה מתאים עם מה ששמעתי ענין אחד ושכחתי, ועכשיו הרוחתי הדבר, שלמדנו אמר רבי יוסי עתיד הקב"ה להכריז על כנסת ישראל ויאמר (ישעי' נ"ב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים, כמי שאוחז בידו של חברו ואומר התעורר עמוד, כך הקב"ה יאחז בה ויאמר התנערי קומי, אמר רבי אחא זה שכתוב (זכרי' ט') הנה מלכך יבא לך וגו', יבא לך ודאי ולא אתה אליו, יבא לך לפייס אותך, יבא לך להקים אותך, יבא לך להשלים אותך בכל, יבא לך להכניסך להיכלו ולהזדווג עםך זיווג עולם, כמו שכתוב (הושע ב') וארשתיד לי לעולם וגו'.

זוהר פרשת וישלח (קע).

אז יפתח להם פתח של אור דק וקטן, ואחר כך פתח אחר שהוא גודל ממנו, עד שהקב"ה יפתח להם שערים העליונים הפתוחים לארבע רוחות העולם

רבי יהודה פתח ואמר (שיר ו') מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה איומה כנדגלות, מקרא זה נתבאר ונדרש, אבל מי זאת הנשקפה, אלו הם ישראל בזמן שהקב"ה יקים אותם ויוציאם מן הגלות, אז יפתח להם פתח של אור דק וקטן, ואחר כך פתח אחר שהוא גודל ממנו, עד שהקב"ה יפתח להם שערים העליונים הפתוחים לארבע רוחות העולם, וכן כל מה שהקב"ה עושה לישראל ולהצדיקים שבהם, כאופן כזה נעשים כלם, ולא בפעם אחת [כ"ו], משל לאדם שיושב בחשך ומדורו היה בחשך תמיד, באשר ירצו

וזהו הזוהר

ישמר עיר שוא שקד שומר. כו. כעין זה איתא בירושלמי ריש ברכות, ובמדרש שוחר טוב (תהלים כ"ב) גבי אילת השחר המעשה של רחב"א ורשב"ה שהיו מהלכים בדרך וראו אילת השחר שבקע אורה, אמר רבי חייא כך היא גאולתן של ישראל קמעא קמעא, בתחלה ומרדכי יושב בשער המלך,

קינה בית ישראל. כה. כל זה להיפוך מדעת אותו כת הציונים החפשים בדעות שהתאחדו לעשות בפליסטינא מדינת יהודים על היסוד "אם אין אני לי מי לי" ויכריזו בניחותא את הפסוק "הלא אתה אלקים זנחתנו ואל תצא אלקים בצבאותינו". וזה רק מעשה שוטים הבל הבלים. כי אם ה' לא

להאיר לו נצרך לפתוח לו אור קטון כמו נקב המחט, ואחר כך גדול מזה מעט, וכן בכל פעם עד שיאורו לו כל האור כראוי, כך הם ישראל, כמו שכתוב (שמות כ"ג) מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפרה וגו', וכן למי שבאה רפואה, אין היא בשעה אחת אלא מעט מעט עד שמתחזק, אבל לעשו לא כן, אלא בזמן אחד נואר לו, ונעשה ממנו מעט מעט, עד שיתגברו ישראל ויעשו ממנו כלה מהכל, מעולם הזה ומעולם הבא, ובשביל שנואר בשעה אחת תבא להם השמדה מהכל, אבל ישראל הארה שלהם מעט מעט, עד שיתגברו ויאיר להם הקב"ה לעולם, וכלם ישאלו להם ויאמרו מי זאת הנשקפה כמו שחר, זו היא חשכות השחר, וזה הוא אור הדק, ואחר כך יפה כלבנה, לפי שהלבנה הארה שלה מאירה יותר מן השחר, ואחר כך ברה כחמה, לפי שאורו חזק ומאיר יותר מן הלבנה, ואחר כך איומה כנדגלות, יתגברו באור גדול כראוי, בוא וראה בעוד שהיום חשך והאור מכוסה כשמגיע הבקר, מתחיל להאיר מעט מעט עד שנתגדל האור כראוי, וכן כאשר הקב"ה יעורר להאיר לה לכנסת ישראל, יאיר לה בתחלה כמו שחר שעוד הוא חשך, ואחר כך יפה כלבנה, ואחר כך ברה כחמה, ואחר כך איומה כנדגלות.

זוהר פרשת אחרי (טו):

וטרם שברא הקב"ה את העולם ברא תשובה

כי תשוב אל ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך, רבי יהודה פתח שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה', למדנו בשעה שברא הקב"ה את העולם ובקש לברוא את האדם נמלך בתורה, אמרה לפניו רצונך לברוא את האדם הרי עתיד הוא לחטוא לפניך, עתיד הוא להכעיס לפניך, אם תשלם לו כמעשהו הרי העולם לא יוכל להתקיים לפניך, כל שכן זה האדם, אמר לה וכי לחנם אני נקרא אל רחום וחנון ארך אפים, **וטרם שברא הקב"ה את העולם ברא תשובה**, אמר לה לתשובה, רוצה אני לברוא אדם בעולם, על מנת שכאשר יחזרו בתשובה מעונותם תהיו נכונה למחול עונתם ולכפר עליהם, ובכל שעה ושעה תשובה מוכנת אל אנשים, וכאשר האנשים חוזרים בתשובה מעונתם תשובה ההיא באה אצל הקב"ה והכל יכופר, **הדינים נעשים רפים וכלם נמתקים**, והאיש ינקה מחטאתו, ומתי ינקה האיש מחטאתו, בשעה שנכנס בתשובה ההיא כראוי.

ואותו עומק שבעומק נקרא תשובה, ומי שרוצה לשוב ולהטהר מעונותיו, בעומק ההוא נצרך לו לקרות להקב"ה

ר' יצחק אמר כשחוזר בתשובה לפני מלך העליון ומתפלל התפלה מעומק הלב, זה שכתוב ממעמקים קראתיך ה', רבי אבא אמר ממעמקים קראתיך ה', זה מקום הנסתר למעלה

זיו הזוהר ומרדכי ידע את כל אשר נעשה וכו', עד ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות, וכן הוא במדרש שוחר טוב (פרק י"ח) כתוב אחד אומר מגדיל וכתוב אחד אומר מגדול אמר ר"ח כך היא גאולתן של ישראל קמעא קמעא, ועוד בזה במדרש תנחומא על הפסוק יששים מדבר וציה וגו' יעו"ש, ואפשר נתקיים זה בימינו שבאמצע כל הצרות שסובלים ישראל בארצות אירופא להשמיד להרג ולאבד, כבשה ממלכת אנגליה את ארץ ישראל, ונתנה רשות בפקודה מפורסמת לעשות שם ישוב של יהודים, וגם הושיבה בירושלים נסיך יהודי, שמואל שמו, אולי יחוס ואולי ירחם שארית הפלטה שארית ישראל בב"א. [ואנו מחכים עדי יבא גואל, ובא ינון לישראל

שנקרא עומק הברא[כז] ומשם יוצאים נחלקים ומעינות לכל צד, ואותו עומק שבעומק נקרא תשובה, ומי שרוצה לשוב ולהטהר מעונותיו, בעומק הוא נצרך לו לקרות להקב"ה, זה שכתוב ממעמקים קראתיך ה', למדנו שכאשר חטא האיש לפני רבונו, והקריב קרבנו על המזבח, והכהן היה מכפר עליו ומתפלל תפלתו עליו, נתעורר רחמים והדינים נמתקו, והתשובה השפיעה ברכות במעינות הנמשכים ויוצאים, ונתברכו כל המנורות כאחד, והאדם נטהר מעונו.

זוהר פרשת בלק (קצה).

אמר רבי אלעזר בוא וראה דוד המלך השוה עצמו בארבעה דרכים, השוה עצמו עם העניים, שכתוב (תהלים פ"ו) הטה ה' אזנך ענני כי עני ואביון אני, השוה עצמו עם עבדים, שכתוב (תהלים קכ"ג) הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם, וכתוב (שם פ"ו) הושע עבדך אתה אלהי וגו', השוה עצמו עם אותן שמוסרים נפשם על קדושת השם, שכתוב (שם) שמח נפש עבדך כי אליך ה' נפשי אשא, השוה עצמו עם חסידים, שכתוב (שם) שמרה נפשי כי חסיד אני, וזה לפי שנצרך לו לאדם שלא ישים עצמו לרשע, ואפשר תאמר שאם כן אל יפרט חטאיו לעולם, לא כן, אלא כאשר יפרט חטאיו אז הוא חסיד שבא לקבל עליו תשובה, שמוציא עצמו מצד הרע שהיה משוקע בטומאתה עד עכשיו, ועתה הוא מתדבק בימין עליון שהיא פשוטה לקבל אותו.

אינו צריך לפרט כי אם אותן שהן בזכרונו, ואם ישים מחשבתו בהן לפרוט אותן נמשכות אחריהן כל שאר העבירות

ואל תאמר שאין הקב"ה מקבלו עד שיפרט כל חטאיו מן היום שבא לעולם, אם כן איה הן אותן העבירות שאינו יכול לזכור, אלא שאינו צריך לפרט כי אם אותן שהן בזכרונו, ואם ישים מחשבתו בהן לפרוט אותן נמשכות אחריהן כל שאר העבירות, שהרי למדנו אין בודקין חורי בית הגבוהים ביותר, ואל אותן שהם למטה ביותר בביעור חמץ, אלא כיון שבודק לפי ראות עיניו מה שיכול לחפש, הכל נמשך אחר זה ונתבטל עמו, וכן גם למדנו בנגעים, ב' ראשי אברים הם שאינן מטמאים משום מחיה, ואין הכהן מחויב להטריח עצמו אחריהם, וזה שכתוב (ויקרא י"ג) לכל מראה עיני הכהן, המקום שיכול הכהן לראות הנגע בראיה אחת, ואינו צריך להשפיל עצמו או להרים עיניו כאן וכאן, כמו כן אין צריך האדם לפרט חטאיו מן היום שבא לעולם, שהם כעין חורי הבית הנשפלים ביותר, וגם לא אותן הנסותרות שאינו יכול לזכור, שהם כעין חורי הבית היותר גבוהים, אלא כמו שכתוב לכל מראה עיני הכהן, וכלן נמשכות אחריהן, ועל כן השוה דוד עצמו בתוך חסידים.

זיו הזוהר
 ברחמים מרובים בגאולה השלימה בב"א].
 בזוהר מובא שמדת המלכות אמא תתאה גם כן נקראת תשובה.
 מביין, וכתוב ולבבו יבין ושב ורפא לו, ולעיל
 כזו. היינו עולם הבינה שנקרא אמא עלאה, והוא
 מקור התשובה, כדאיתא בינה לבא ובה הלב

זוהר פרשת וישב (קצא).

צריך האדם לבדוק בחטאיו כל יום ויום

רבי יוסי אמר כתוב (תהלים נ"א) **כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד, שצריך האדם לבדוק בחטאיו כל יום ויום, שהרי כאשר יקים האדם ממתתו עומדים לפניו שני עדים והולכים עמו כל היום, כאשר רוצה האדם לקום, אותן העדים אומרים לו בשעה שפותח עיניו (משלי ד') עיניך לנכח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך, עמד והכין רגליו ללכת, אותן העדים אומרים לו (שם) פלס מעגל רגליך וגו', ועל כן בהליכת האדם כל היום נצרך לו להשמר מחטאיו מדי יום ביום, וכאשר מגיע הלילה צריך לעיין ולבדוק בכל מה שעשה כל אותו היום, כדי שישוב ממעשים רעים, ויסתכל בהם תמיד, בשביל שישוב לפני רבונו, כמו שכתוב וחטאתי נגדי תמיד, כדי שישוב מהם, ובוא וראה בזמן שהיו ישראל בארץ הקדושה לא נמצא בידיהם חטא, כמו שביארו לפי שאותן הקרבנות שהיו מקריבים בכל יום היו מכפרים עליהם, ועתה שגלו ישראל מן הארץ ואין מי שיכפר עליהם, התורה היא מכפרת עליהם עם מעשים טובים, לפי שהשכינה עמהם בגלות.**

זוהר פרשת וירא (קג).

נודע בשערים בעלה, זה הקב"ה שהוא נודע ומושג לכל אחד כפי מה שמשער בלבו

כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאה היא ממך ולא רחקה היא, רבי יהודה פתח, נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ, בוא וראה הקב"ה נתעלה בכבודו שהוא טמיר ונעלם במעלה היותר עליונה, לא נמצא בעולם ולא היה, מן היום שנברא העולם מי שיוכל לעמוד על חכמתו, ואין מי שיוכל להשיג אותו, לפי שהוא טמיר ונעלם ונתעלה למעלה מעלה, וכלם העליונים והתחתונים אין יכולים להשיגו, עד שכלם אומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, התחתונים אומרים שהוא למעלה, שכתוב (תהלים קי"ג) על השמים כבודו, העליונים אומרים שהוא למטה, שכתוב (שם נ"ז) על כל הארץ כבודך, עד שכולם, העליונים והתחתונים אומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, לפי שלא נודע איה הוא, ואין מי שיוכל לעמוד עליו, ואיך יש ביכולת לומר נודע בשערים בעלה, אלא ודאי, נודע בשערים בעלה, זה הקב"ה שהוא נודע ומושג לכל אחד כפי מה שמשער בלבו, כל אחד כמו שיוכל להשיג ברוח החכמה, ובפי מה שמשער בלבו כך הוא נודע בלבו, ולפיכך כתוב נודע בשערים, באותן ההשערות של לבו, אבל שיהיה נודע כראוי לא היה ולא נמצא מי שיוכל להשיג ולדעת אותו, רבי שמעון אמר נודע בשערים בעלה, איזה שערים, כמו שכתוב, שאו שערים

ראשיכם והנשאו פתחי עולם, ובשביל שערים האלה שהם מדרגות העליונות על ידם נודע הקב"ה^[כח], ובלעדן אין ביכולת להשיג בו, בוא וראה כי נשמת האדם אין מי שיוכל לדעת אותה, אלא על ידי אותן אברי הגוף ואתן מדרגות החושים שעושים האומנות של הנשמה, ובעבור זה היא נודעת ולא נודעת, כך הקב"ה יודע ואינו יודע, לפי שהוא נשמה להנשמות ורוח להרוחות, נסתר ונעלם מכל, אבל באותן השערים שהם פתחים להנשמה על ידם נודע הקדוש ברוך הוא.

זוהר פרשת יתרו (טו).

אין ביכולת האיש להמשיך רוח שלמעלה, למטה ולהתקרב אליו, אלא ביראה
כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו, אמר רבי אלעזר כל ענין שלמעלה בין של הקדושה בין של צד הטומאה, אין ביכולת האיש להמשיך רוח שלמעלה, למטה ולהתקרב אליו, אלא ביראה, שיכוון לבו ומחשבתו ביראה ובשבירת הלב, ואז ימשוך למטה רוח שלמעלה והרצון שנצרך, ואם לא ישום לבו ומחשבתו ביראה לאותו הצד, לא יוכל להדביק בו מחשבתו, מלבד לאותן צורות הקטנות ולא בכלן, לפי שיש בהם שרים שנצרך אצלם רצון הלב וגם יראה, כל שכן אותן ענינים העליונים, שנצרך לעומתם פחד ואימה וכוונה יתירה.

זוהר פרשת יתרו (צג):

אין ביכולת האיש להמשיך רוח שלמעלה למטה ולהתקרב אליו אלא ביראה
ובוא וראה אם נזדמן לו לאיש עשיית מצוה ומכוון בה זכאי הוא, וגם אף על פי שאינו מכוון בה זכאי הוא, שעושה מצות רבונו כמי שאינו יודע להבין הטעם, אבל לא נחשב כמי שעושה ברצון לשמה, ומכוון בה במחשבה של התבוננת בכבוד רבונו, שהרי בהמחשבה תולה הענין של לשמה, ובעשיה למטה לשמה, נתעלה העשיה למעלה ונתתקנה כראוי, כדמיון זה, בפעולת הגוף מתתקנת פעולת הנפש במחשבה ההיא, שהרי הקב"ה רוצה בהלב והמחשבה של האיש, ואף על פי כן אם אין שם המחשבה ורצון הלב שזה עיקר הכל, על זה התפלל דוד ואמר ומעשה ידינו כוננה עלינו וגו', שהרי אין כל איש מביין לכוון המחשבה והלב לתקן הכל כאשר מקיים עשיית המצוה, ועל זה התפלל דוד תפלה זו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, מהו כוננה עלינו, תכוון ותתקן תקונך למעלה כראוי, עלינו, אף על פי שאין אנו יודעים לכוון המחשבה, אלא העשיה בלבדה, ומעשה ידינו כוננוה, למי, למדרגה ההיא שנצרכת להתתקן^[כט], כוננהו בחבור אחד עם האבות, להיות נתתקנה עמהם על ידי עשיה זו כראוי.

זיו הזוהר

המלכות והשכינה הקדושה שישראל בעבודתם פועלים בה תקון, היינו שגורמים היחוד העליון שתדווג המלכות עם חסד גבורה ותפארת שנקראים אבות ועלמא דכורא, ועל ידי זה מקבלת שפע להשפיע למטה, וזה סוד הכתוב תנו עוז

כח. היינו הספירות שפועלים כל מיני פעולות על ידי כח האי"ן סו"ף שמתפשט בהן כמו שכח הנשמה מתפשט באברי גוף האדם, ועל ענין זה נתיסדה כל חכמת הקבלה, והמאמר הידוע פתח אליהו מבאר ענין זה בקצרה. כט. זו מדרגת

זוהר פרשת ויגש (רח:)

בזמן שהאיש הולך לימין, שמירת הקב"ה תמיד אצלו, ואין ביכולת צד הדין הרע לשלוט עליו

ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע, פתח רבי יוסי ואמר כתוב (מלכים א' י"ז) ויקרא אל ה' ויאמר הגם על האלמנה אשר אני מתגורר עמה הרעות להמית את בנה, ובוא וראה שְׁנַיִם היו שהטיחו דברים כנגד הקב"ה, משה ואליהו, משה אמר למה הרעות לעם הזה, ואליהו אמר הרעות להמית את בנה, ושניהם דבר אחד אמרו, מה הטעם, אלא זה סוד הוא, משה אמר למה הרעות, מה הטעם, אלא לפי שניתנה רשות לצד הדין הרע לשלוט על ישראל אמר הרעות, נתת רשות לצד הדין הרע לשלוט עליהם, אליהו אמר הרעות, נתת רשות לצד הרע לקחת נשמת בן האלמנה, וזהו הרעות, והכל סוד אחד, בוא וראה אליהו אמר הגם על האלמנה אשר אני מתגורר עמה, לפי שהקב"ה אמר לו לאליהו, (שם). הנה צייתי שם אשה אלמנה לכלכלך, וכל מי שזן ומפרנס למי שנצרך לזה, וכל שכן בזמן הרעב, הרי הוא נאחז בעץ החיים, וגורם חיים לעצמו ולבניו, וזה נתבאר, ועתה אמר אליהו הלא כל מי שמקיים נפש בעולם זוכה חיים לעצמו, וזוכה להאחז בעץ החיים, ועכשיו שולט עץ המיתה צד הרע על האלמנה הזאת שאתה צוית לכלכלני, לפיכך אמר הרעות, ואם תשאל שהלא הרע לא נעשה לאיש מאת הקב"ה, בוא וראה בזמן שהאיש הולך לימין, שמירת הקב"ה תמיד אצלו, ואין ביכולת צד הדין הרע לשלוט עליו, והרע ההוא נכנע לפניו ואינו יכול לשלוט בו, וכאשר שמירת הקב"ה תסיר ממנו, בשביל שהוא נדבק ברע, אז רע ההוא כיון שרואה שאין עמו שמירה, שולט עליו ובא להרע לו, ואז נותנים לו רשות ונוטל את נשמתו, משה אמר למה הרעות, שניתנה לו רשות לצד הרע לשלוט על ישראל שיהיו תחת השעבוד שלו.

זוהר פרשת וישלח (קסה:)

כשבא האדם לטהר, יצר הרע ההוא נכנע לפניו ושולט הימין על השמאל, ושניהם מזדוגים לשמור לו לאדם בכל דרכיו מה שהוא עושה

רבי יהודה פתח, כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך, מקרא זה ביארו החברים שהרי בשעה שהאדם בא לעולם, מיד נזדמן עמו יצר הרע, שהוא מקטרג לו לאדם תמיד, כמו שכתוב לפתח חטאת רובץ, מהו חטאת רובץ, זה יצר הרע, ודוד גם כן קרא לו חטאת, שכתוב (תהלים נ"א) וחטאתי נגדי תמיד, לפי שהוא מפתה לו לאדם כל יום לחטוא לפני רבונו, ויצר הרע הזה אינו סר מן האדם מיום שנולד לעולם, ויצר הטוב בא לאדם ביום שבא לטהר, ומתי בא האדם לטהר, כאשר הוא בן י"ג שנים, אז נזדווג האדם בשניהם, אחד מימין ואחד משמאל, יצר טוב לימין ויצר רע לשמאל, ואלו הם שני מלאכים ממונים ממש, והם נמצאים תמיד עם האדם, כשבא האדם לטהר, יצר הרע ההוא נכנע לפניו ושולט הימין על השמאל, ושניהם מזדוגים לשמור לו לאדם בכל דרכיו מה שהוא עושה, זה שכתוב כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.

זיו הזוהר

לאליהם, היינו מדת המלכות שנקראת בשם אליהם.

זוהר פרשת תולדות (קמד):

כשבא האיש להטהר ולהתיגע במצות התורה, יצר טוב שהוא שנוג עמו כבר הוא נתגבר על יצר הרע ההוא, ועושה שלום עמו ונהפך לו לעבד

רבי שמעון פתח ואמר (משלי י"ז) **ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו**, בוא וראה כמה יש לו לאדם לתקן דרכיו כרצון הקב"ה, בשביל לעשות מצות התורה, שהרי ביארו כי בודאי שני מלאכים שלוחים יש לו לאדם מלמעלה להזדוג עמו, אחד לימין ואחד לשמאל, והם מעידים בו באדם בכל מה שהוא עושה, כי הם נמצאים עמו שם, ונקראים יצר טוב ויצר רע, **כשבא האיש להטהר ולהתיגע במצות התורה, יצר טוב שהוא שנוג עמו כבר הוא נתגבר על יצר הרע ההוא, ועושה שלום עמו ונהפך לו לעבד**, וכאשר הולך האיש להטמא, יצר הרע ההוא נתחזק ומתגבר על יצר טוב ההוא, וזה נתבאר, ובודאי כאשר האדם בא להטהר הוא נתחזק בכמה התחזקות, כאשר נתגבר בו יצר טוב ההוא, ואז אויביו ישלים אתו, שיצר הרע ההוא נכנע לפני יצר הטוב, ועל זה אמר שלמה (שם י"ב) טוב נקלה ועבד לו, מהו ועבד לו, זה יצר הרע, ובכן כאשר האדם הולך במצות התורה אז גם אויביו ישלים אתו, זה יצר הרע והבא מצדו.

זוהר פרשת אחרי (סח):

ואלה צדיקי אמת שאוהבים כן להקב"ה מתקיים העולם בעבורם, והם מושלים על כל גזרות קשות שלמעלה ושלמטה

אשר אנכי מצוך היום לאהבה את ה' אלהיך וגו', אמר רבי אבא כתוב (ישעי' כ"ו) **נפשי אויתיך** בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך, אויתיך, תויתיך צריך לומר, אשחרך, ישחרך צריך לומר, בוא וראה נפש ורוח ידוע שהם משותפים [בגוף] יחד לעולם, ולמדנו שעבודה שלמה שצריך האדם לעבוד להקב"ה היא כמו שנאמר ואהבת את ה' אלהיך וגו', שיאהב את הקב"ה אהבת נפש ממש, וזאת היא אהבה השלמה, אהבת נפשו ורוחו, כמו שמדובקים אלה בגוף והגוף אוהב אותם, כך יתדבק האדם לאהבה את הקב"ה, להדבק בו באהבת נפשו ורוחו, זה שכתוב נפשי אויתיך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך, כלומר כאהבת נפשי ורוחי ממש אתדבק בך באהבה רבה, בלילה, שצריך האדם באהבתו להקב"ה לקום בכל לילה, ולעסוק בעבודתו עד שיאיר הבקר, ויומשך עליו חוט של חסד, שלמדנו אשרי חלקו של האיש ההוא שכך היא אהבתו להקב"ה, **ואלה צדיקי אמת שאוהבים כן להקב"ה מתקיים העולם בעבורם, והם מושלים על כל גזרות קשות שלמעלה ושלמטה**, למדנו שזה הצדיק הנדבק ברוחו ונפשו למעלה במלך הקדוש באהבה כראוי, מושל הוא בהארץ שלמטה, וכל מה שהוא גוזר על העולם מתקיים, מניין, מאליהו שכתוב (מלכים א' י"ז) **חי ה' אשר עמדתי לפניו** אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי.

זוהר פרשת ויקרא (ו:)

אפילו גם שליח נקרא לפעמים בשם המלך

וברכך ה' אלהיך בארץ אשר אתה בא שמה לרשתה, פתח ר' ייסא סבא ואמר, (תהלים קל"ה) ברוך ה' מציון שוכן ירושלים הללויה, וכי מציון הוא ברוך, והלא מן הנהר עמוק העליון הוא ברוך^[ב], אלא ברוך ה' מציון, כאשר מאירה הלכנה מאור השמש ומתקרבים זה בזו, ואין מונעים ההארה זה מן זאת^[א], ולפעמים נקראת הלכנה בשם המלך, כמו שהוא נקרא הויה, כך היא נקראת הויה, כמו שכתוב וה' המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש מאת ה' מן השמים^[ב], ולא זו בלבדה, אלא אפילו גם שליח נקרא לפעמים בשם המלך, דבר אחר ברוך ה' מציון, מאיזו מקום ניכר שהקב"ה הוא ברוך, חזר ואמר מציון, ממקום ציון ניכר שהוא ברוך^[ג] מה הטעם, לפי שכתוב (שם קל"ג) כי שם צוה ה' את הברכה וגו'.

זוהר פרשת נשא (קכו)

נושא עיניו ורואה שנים שבאים אליו, והם כותבים לפניו כל מה שעשה בעולם הזה וכל מה שהוציא מן הפה, ונותן חשבון על הכל והם כותבים לפניו

העדתי בכם היום וגו' החיים והמות נתתי לפניך וגו', רבי אבא פתח (תהלים ק"ג) לדוד ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו, כמה יש לו לאדם להבין ולהשכיל בעבודת רבונו, שהרי בכל יום ויום הכרוז קורא ואומר (משלי א') עד מתי פתאים תאהבו פתי וגו', (ירמ"ג) שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם, ואין מי שיטה אזנו, התורה מכרזת לפנייהם ואין מי שישגיח עליה, בוא וראה כל זמן שהאיש הולך בעולם הזה, יחשוב שהעולם הוא שלו תמיד וישאר בתוכו לדורי דורות, בתוך זה שמהלך בעולם נעשה חולה והוא כמו נאסר באזיקים, ונדון בגרדום עם שאר בני דין, אם נמצא לו סניגור הוא ניצל מן הדין, זהו שכתוב (אביו ל"ג) אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר וגו', מי הוא הסניגור, אלו מעשים טובים העומדים לו לאדם בשעה שנצרך לזכותים, ואם לא נמצא

זיו הזוהר

מלכות, מן השמי"ם, תפארת, וכן רמזו חז"ל על, וה' המטיר דהיינו, הוא ובית דינו, הוא, תפארת, בית דינו, למלכות. לג. לפי פירוש זה הו"ה דכאן הוא תפארת, והמכיון שמן ציון דהיינו יסוד ניכר שהוא ברוך, פירוש שכאשר היסוד נתמלא בשפע להשפיע למלכות, ניכר ונודע שהתפארת נתברך מן הבינה.

ל. כי סתם שם הו"ה היינו תפארת, וציון היינו יסוד, ואין תפארת נתברך מן יסוד אלא מן נהרא עמיקא עלאה שהוא בינה. לא. מתרץ דשם הו"ה כאן היינו מלכות שנקראת סיהרא ומתברכת מן השמש היינו תפארת, שמקבלת ממנו הארת השפע על ידי ציון שהוא יסוד. לב. דבודאי הו"ה דכאן היא מלכות, שכן מוכח לשון הכתוב מאת ה',

עליו סניגור הוא נתחייב מן הדין להסתלק מן העולם, בשעת מיתתו אשר הוא שוכב בזיקי המלך נושא עיניו ורואה שנים שבאים אליו, והם כותבים לפניו כל מה שעשה בעולם הזה וכל מה שהוציא מן הפה, ונותן חשבון על הכל והם כותבים לפניו, זה שכתוב (עמוס ד') כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שיחו וגו', והוא מודה עליהם, מה הטעם, לפי שכל המעשים שהאדם עושה עולים ועומדים עליו להעיד בו, ואז יורדים ונרשמים לפניו ועומדים לפניו, ואין עוברים ממנו עד השעה שנדון עליהם בעולם ההוא, בוא וראה כל המעשים שעושה האדם בעולם הזה, כלם מוכנים ועומדים להעיד בו ואינם נאבדים ממנו, ובשעה שמוציאים אותו לקבר כלם נצבים והולכים לפניו, וג' כרוזים מכריזים, אחד לפניו אחד לימינו ואחד משמאלו ואומרים, פלוני זה מרד ברבוננו, מרד למעלה מרד למטה מרד בתורה ומרד במצותיו, ראו מעשיו ראו דבריו, טוב לו שלא נברא.

שלשה דיינים הממונים על דין הקבר, ושלשה שרביטים של אש בידיהם, ודנים הרוח עם הגוף ביחד, וי על דין ההוא, וי על מעשיו

כאשר מגיע לבית הקברות כל המתים מרגיזים ממקומותם עליו ואומרים, אוי ואבוי שזה נקבר בתוכנו, מעשיו ודבריו מקדימים ונכנסים לקבר ועומדים על הגוף הזה, רוחו הולך ומשוטט ומתאבל על הגוף, כיון שהאדם נטמן בבית הקברות מלאך דומ"ה עומד ובא, תחת רשותו שלשה דיינים הממונים על דין הקבר, ושלשה שרביטים של אש בידיהם, ודנים הרוח עם הגוף ביחד, וי על דין ההוא, וי על מעשיו.

ואין מועיל לו אלא אם הקדים הרפואה של תשובה טרם הגיעה שעה ההיא

בשעה שהאדם נתפס בזיקי המלך ודנים דינו, כשנגמר הדין שלא נמצא עליו סניגור, מלאך המות הממונה מן המלך יורד ועומד לפניו לרגליו, וחרב שנונה אחת בידו, נושא האדם עיניו ורואה כותלי הבית לזהטים באש ממנו, בתוך כך רואה אותו לפניו כלו מלא עינים, לבושו אש לזהט לפני האדם, וכך הוא בודאי, שהרי לפעמים כמה אנשים רואים מלאך בחוץ ועומדים לפניו, ושאר אנשים אין רואים אותו, ואם תשאל הלא כתוב (תהלים ק"ד) עושה מלאכיו רוחות וגו', ואיך יכולים להיראות בארץ, אלא ענין זה הרי נתבאר, שכיון שיורד מלאך לארץ נתלבש כגוף ונתגלה למי שצריך לראותו בלבוש ההוא שנתלבש בו, ובלי לבוש אין העולם יכול לסבול אותו שיתגלה, כל שכן וכל שכן זה שכל בני העולם צריכים לו, שלש טפות בחרבו וכו', וזה ביארו החברים, כיון שהאדם רואה אותו נזדעזע כל גופו ורוחו, ולבו כל תשקוט, לפי שהוא מלך של כל הגוף, ורוחו הולך בכל אברי הגוף ונשאל מהם, כאדם שנשאל מחברו כשהוא הולך למקום אחד, אז הוא אומר וי על מה שעשה, ואין מועיל לו אלא אם הקדים הרפואה של תשובה טרם הגיעה שעה ההיא, מפחד אז איש הזה ורוצה להטמן מפני המלאך ואינו יכול, כשרואה שאינו יכול פותח עיניו ומסתכל בו בעינים פקוחות, ואז הוא מוסר עצמו ונפשו למות, ואותה שעה הוא זמן דין הגדול שהאדם נדון בו בעולם הזה, ואז הולך הרוח בכל אברי הגוף ונשאל מהם, ומשוטט בכל האברים ונזדעזע לכל הצדדים, וכל אברי הגוף כלם מזדעזעים, כשמגיע הרוח לכל אבר ואבר ונשאל ממנו, נופל זיעה על אבר ההוא והרוח נפרד ממנו, ומיד מת אבר ההוא, וכן בכלם.

אז השכינה קיימת עליו ומיד פורח מן הגוף, אשרי חלקו מי שנדבק בה

כיון שמגיע הרוח לצאת לאחר שנשאל מכל הגוף, אז השכינה קיימת עליו ומיד פורח מן הגוף, אשרי חלקו מי שנדבק בה, וי לאותן הרשעים המרוחקים ממנה ואין נדבקים בה, וכמה דינים עוברים על האיש כשיוצא מזה העולם, אחד דין העליון שאמרנו כשיוצא הרוח מן הגוף, ודין אחד כאשר מעשיו ודבריו הולכים לפניו והכרוזים מכריזים עליו, ודין אחד כשנכנס לקבר, ודין אחד של הקבר, ודין אחד של התולעים, ודין אחד של הגהינם, ודין אחד של הרוח שהולך ומשוטט בעולם, ואינו מוצא מקום עד שנגמר עונש מעשיו, ודאי שבעה זמנים יעבדו עליו, לפיכך צריך האדם בעוד שהוא נמצא בעולם הזה לפחד מן רבונו, ולהסתכל ולפשפש בכל יום ויום במעשיו, ויחזור בתשובה עליהם לפני רבונו, כאשר נסתכל דוד המלך באותן הדינים של האדם, שנדון בהסתלקותו מזה העולם, הקדים ואמר ברכי נפשי את ה', טרם שתצא מן העולם, עכשו שאת נמצאת עם הגוף, וכל קרבי את שם קדשו, גם אתם כל האברים שלי המשתתפים עם הרוח, עכשיו שנמצאת עמכם הקדימו כלכם לברך את שם קדשו, טרם שיגיע הזמן שלא תוכלו לברך אותו.

זוהר פרשת ואתחנן (רסח).

השכינה אינה מתישבת בארץ אלא בתורה, ואינה מתישבת למעלה אלא בתורה

כי הוא חייך וארך ימך לשבת על האדמה וגו', אמר רבי אלעזר כי הוא חייך וארך ימך וגו', בוא וראה כל התנאים שגזר הקב"ה על ישראל בכניסתן לארץ גזרת התורה על כלם היתה, מפני מה, לפי שהשכינה אינה מתישבת בארץ אלא בתורה, ואינה מתישבת למעלה אלא בתורה, שכך אמר אבי, תורה שבכתב אינה מובנת אלא מן תורה שבעל פה, ותורה שבעל פה לא נודעת אלא בשביל תורה שבכתב, וזה, כלל שנצרך לפרט ופרט שנצרך לכלל, השכינה אינה מתישבת למעלה ולמטה אלא עם תורה, שכל זמן שהתורה נמצאת עמה יכולה היא להתקיים בזה העולם, זה שכתוב כי הוא חייך ואורך ימך לשבת על האדמה, על האדמה סתם^[לד], ואם נפסק דברי התורה אין יכולה להתקיים כאן, שכתוב (ירמי' ט') על מה אבדה הארץ, וכתוב ויאמר ה' על עזבם את תורת.

זוהר פרשת ואתחנן (רסו:).

כאשר ישראל שוכנים בארץ הקדושה זכאים הם, זכאים תמיד בכל

רבי אבא פתח ואמר, כתוב (ישעי' כ"ז) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובא האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים, והיה ביום ההוא, איזה יום ההוא, אלא זה היום הידוע להקב"ה, כמו שכתוב (זכרי' י"ד) והיה יום אחד הוא יודע לה', ועוד ביום ההוא, כמו שכתוב (יחזקאל ל"ח) ביום בא גוג על אדמת ישראל, יתקע בשופר גדול, למה לנו לדעת בו אם הוא גדול או קטן אלא זה שופר העליון ההוא,

זוהר פרשת ואתחנן (רסו:). **זיו הזוהר**
 לד. סתם אדמה מרמז גם על למעלה, דהיינו השכינה הקדושה שנקראת ארץ וגם אדמה, בסוד

שבו יוצאים עבדים לחירות תמיד, וזה הוא יובל^[לה], כי היובל עליון וגדול הוא, וכאשר הוא נתעורר כל חירות שבעולם נתעוררים בו, והוא נקרא שופר גדול, ובאו האובדים בארץ אשור, האובדים צריך לומר, או הנאבדים, מהו האובדים, האובדים ממש, לפי שהם בארץ אחרת, ומי ששורה בארץ אחרת יונק מרשות אחר, וכאילו אינו שורה בהאמונה, לפיכך נקראים אובדים, אובדים הם בכל הצדדים, שכאשר ישראל שוכנים בארץ הקדושה זכאים הם, זכאים תמיד בכל, זכאים למעלה ולמטה, דבר אחר ובאו האובדים, מי הם, אלו צדי"ק וכנסת ישראל שנקראים אובדים, מנין, כנסת ישראל שכתוב (ירמ' ט') על מה אבדה הארץ, אבודה או נאבדת לא כתוב, אלא אבדה הארץ"ז כנסת ישראל, צדי"ק שכתוב (ישעי' נ"ז) הצדיק אבד, אבוד או נאבד לא כתוב, אלא אבד וזה נתבאר, ואם תשאל, ובאו, מאיזה מקום יבאו אלו האובדים, אלא כנסת ישראל תשוב ותבא מן הגלות, צדי"ק כמו שנתבאר, שכתוב בשוב ה' את שיבת ציון, לפי שישב למקומו ויבא להתחבר עם כנסת ישראל, ועל כן כתוב ובאו האובדים בארץ אשור^[לו] ואם תשאל והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים במה מדבר, אלא דבור זה מוסב על, והנדחים בארץ מצרים, כלומר ישראל לא יצאו מן הגלות אלא עם השכינה כמו שנתבאר, ואז אותן הנדחים ישתחוו לה' בהר הקדש בירושלים, בורך ה' לעולם אמן ואמן.

זיו הזהר

אדמה לעליון. לה. זה עולם הבינה מקור החירות. לו. אפשר לפרש, שאשור"ר דכאן משמעותו מוצלח, כמו ותומכיה מאושר, וכונתו שכאשר יבאו האובדי"ם זה אל זו, יסוד ומלכות יתחברו, קודשא בריך הוא ושכינתיה יתיחדו, אז כנסת ישראל דהיינו מדת המלכות ושכינה הקדושה לא תהיה נקראת אר"ץ סתם, אלא אר"ץ אשור, כלומר מוצלחת, כי יוסיף בעלה אותה לקחת, ויתחברו שבעה עינים על אבן האחת, וא"ת כ"ל ונכחת. [ועיין תיקוני זוהר תיקון מ"ג, שמבאר שעל ידי לימוד הסוד הנהר משפיע לארץ, ומתקיים תדש"א הארץ וגו', והשפע בא לעולם ונשמעים התפילות, ועל כן כל איש יהודי יאחז בעץ החיים, וירוץ לחטוף לימוד זוהר הקדוש, ובזכות זה יתקיים בנו, בספרא יפקון מן גלותא ברחמי אכ"ר בב"א].